

Pauselijke Missiewerken Nederland

JAARVERSLAG 2020

Inhoud

Voorwoord	3
Het jaar 2020 voor Missio in vogelvlucht	4
1. Missio: solidariteit met parochies wereldwijd	5
1.1. Visie en Missie van Missio	
1.2. Doelstelling	
1.3. Doelgroepen	
1.4. Uniek in Nederland	
2. Missionair bewustzijn	7
2.1. Wereldmissiemaand: Steun parochies wereldwijd	
2.2. Internet	
2.3. Kerk Wereldwijd	
3. Fondsenwerving	10
3.1. Inkomsten	
3.2. Bestedingen van de verworven gelden	
4. Communicatie	14
4.1. Communicatie met de doelgroepen	
4.2. Communicatie met subsidieontvangers	
4.3. Communicatiemiddelen	
4.4. Monitoring respons	
5. Organisatie Missio Nederland	18
5.1. Bestuur, Algemene Raad, medewerkers Bureau	
5.2. Integriteitsbeleid en gedragscode	
6. Missio Internationaal	22
6.1. Organisatie van de Pauselijke Missiewerken	
6.2. Internationale Samenwerking	
7. Financieel beleid en financiële resultaten	26
8. Toekomst	29
9. Verslag toezichthoudend orgaan	31
10. Verkorte verantwoordingsverklaring	32

VOORWOORD

In 2020 werd het leven van allen, individueel en gemeenschappelijk, in heel de wereld getekend door de coronapandemie. De Kerk heeft gedeeld in dit leed, door het te dragen, maar ook door erop in te gaan.

Paus Franciscus heeft bij de Pauselijke Missiewerken een noodfonds ingesteld om de mensen en gemeenschappen te helpen die op tragische wijze worden getroffen door de verspreiding van Covid-19. Het doel van het fonds is hulp te bieden ter ondersteuning van kerkelijke structuren in lokale kerken in de missiegebieden die door de pandemie zwaar getroffen werden. Deze oproep heeft veel gehoor gevonden; dit noodfonds heeft in Nederland ruim € 200.000 opgebracht. Hartelijk dank voor al uw genereuze reacties!

We zijn dankbaar voor al het goede in het (o.a. recente) verleden, en kunnen mede daardoor, hoopvol kijken naar de toekomst. Diverse jubilea in 2022 bieden ons daartoe de gelegenheid en inspiratie.

In 1622 vond de oprichting plaats van de Congregatie Propaganda Fide, inmiddels geheten Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken. In 1822 werd het Genootschap tot Voortplanting des Geloofs door de eerbiedwaardige Pauline Jaricot opgericht. In 1922 werden drie van de vier Missiewerken door paus Pius XI 'pauselijk' genoemd om het belang daarvan voor de hele wereldkerk te onderstrepen en te bekrachtigen.

Paus Franciscus herinnert ons eraan dat de Pauselijke Missiewerken "werden erkend en hooggeacht door de Kerk van Rome en zijn bisschoppen, die in de vorige eeuw hebben gevraagd om ze te kunnen adopteren als een eigen instrument ten dienste van de universele Kerk." De Pauselijke Missiewerken willen er alles aan doen om de deelname van alle gedoopten wereldwijd te bevorderen in een internationaal netwerk van gebed, van opleidingen en van ondersteuning ten dienste van de verkondiging van het evangelie. Kortom, een blijvende opdracht.

Van harte dank ik allen die de Pauselijke Missiewerken hebben gedragen en nog steeds dragen. Daarbij denk ik op de eerste plaats aan Eduard Kimman S.J. die 10 jaar lang in Nederland hier leiding aan heeft gegeven. En verder dank ik hartelijk onze medewerkers op het kantoor en de vrijwilligers die zich op velerlei wijze voor Missio hebben ingezet.

Vincent Goulmy, pr.

Nationaal Directeur
Missio Pauselijke Missiewerken

Het jaar 2020 voor Missio in vogelvlucht

Coronapandemie

In maart 2020 werden er door de regering beperkende maatregelen afgekondigd in verband met de coronapandemie, de zogeheten intelligente lockdown. Gedurende het jaar 2020 werden de beperkingen soms losgelaten, dan weer strakker aangetrokken.

Deze beperkingen hadden ook hun invloed op de activiteiten van Missio. Zo konden de zelateurs en zelatrices niet langs de deur bij de kwitantieleden om de wereldkerkbijdrage te innen. Het tijdschrift Kerk Wereldwijd telde dit jaar vijf uitgaven in plaats van de gebruikelijke zes. De nummers 3 en 4 zijn samengevoegd tot een dubbelnummer.

De invloed van de beperkingen als gevolg van de coronapandemie met betrekking tot het kerkbezoek zijn duidelijk zichtbaar in de opbrengst van de kerkcollecte in de Wereldmissiemaand in het weekend van 17 en 18 oktober. Er was een maximum aantal kerkbezoekers van 30 toegestaan.

Coronanoedfonds van paus Franciscus

In april 2020 stelde paus Franciscus een noodfonds in bij de Pauselijke Missiewerken (Missio) voor hulp aan de mensen en lokale gemeenschappen die getroffen zijn door het coronavirus. Het noodfonds wordt gebruikt ter ondersteuning van de geloofsgemeenschappen in de ruim 1.100 missiebisdommen die de gevolgen van het coronavirus hard zullen voelen.

Missio Nederland heeft via advertenties en nieuwsbrieven aandacht gevraagd voor dit coronanoedfonds. De opbrengst bij Missio Nederland was ruim € 262.000.

Jaarverslag in verkorte versie

Evenals het jaar ervoor verscheen het jaarverslag over 2019 in een verkorte versie onder de titel 'Jaarbeeld 2019'. Op de voorzijde werd in een oogopslag duidelijk welke resultaten er behaald waren. Op de achterzijde werd korte uitleg bij de cijfers gegeven. Dit jaarbeeld is meegestuurd met de zichtzending van de materialen van de Wereldmissiemaand en is op de website geplaatst. Dit past in het beleid van transparante communicatie naar onze donateurs.

Financieel

In 2020 heeft Missio in totaal € 1.375.861 aan inkomsten uit eigen fondsenwerving ontvangen. Ten opzichte van het jaar daarvoor betekent dat een stijging van ruim € 217.000 (in 2019 was het € 1.158.032). Deze stijging komt met name door een hogere opbrengst uit giften en schenkingen.

Nationaal Directeur

Op 31 december 2020 bereikte dr. E.J.J.M. Kimman S.J. het einde van zijn maximale zittingstermijn als nationaal directeur van Missio Pauselijke Missiewerken.

Per 1 januari 2021 is dhr. V.H.Th. Goulmy, priester van het bisdom Roermond, door de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken benoemd tot zijn opvolger als nationaal directeur van Missio Pauselijke Missiewerken.

1. MISSIO: SOLIDARITEIT MET PAROCHIES WERELDWIJD

'De pelgrimerende Kerk is krachtens haar natuur missionair, omdat zij volgens het plan van God de Vader haar oorsprong vindt in de zending van de Zoon en de zending van de Heilige Geest.' (*Vaticanum II, Ad Gentes 2*)

Met dit citaat uit het Decreet over de missieactiviteit van de Kerk (Ad Gentes) van het Tweede Vaticaans Concilie, beginnen de Internationale Statuten van de Pauselijke Missiewerken. Missio Nederland is onderdeel van de Pauselijke Missiewerken van de Rooms-katholieke Kerk. De Pauselijke Missiewerken (Pontifical Mission Societies) ressorteren onder de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken.

1.1 Visie en Missie van Missio

Visie

In de voetsporen van Jezus de ander tegemoet gaan en samen zoeken naar wegen om Gods rijk van gerechtigheid, vrede en welzijn te bespoedigen.

Missie

Missio wil een brug zijn tussen parochies en bisdommen wereldwijd. Samen willen wij als gelijke partners werken aan een betere wereld, ons geloof met elkaar delen en in dialoog treden met andere godsdiensten en culturen.

Structurele hulp

Missio is onderdeel van de wereldkerk en dat bepaalt de manier waarop hulp verleend wordt. Missio verleent structurele hulp en steunt slechts incidenteel kleine tijdelijke projecten. Immers als projectmedewerkers weer vertrokken zijn, is daar nog steeds de Kerk. Daarom helpt Missio de infrastructuur van de Kerk in de derde wereld op te bouwen en verder te ontwikkelen. Dan kan de Kerk daar ter plaatse zelf de nood lenigen. Het is werk van de lange adem. Het gaat om investeren in de mensen die de Kerk vormen, in mensen die de geloofsgemeenschappen vormen en kunnen dragen. Zo ondersteunt Missio onder meer de opleiding van het kerkelijk kader.

Eigen kracht ontwikkelen

Missio maakt de plaatselijke kerken in de derde wereld sterk om zelf hun missie te gaan uitvoeren. Zij zijn zelf het beste in staat om te beoordelen waar nood is, waar behoefte aan is. Zij kennen de situatie en de mogelijkheden en onmogelijkheden ervan. Missio staat voor het ontwikkelen van de eigen krachten van de plaatselijke kerken.

Hoogtepunt van de ervaring wereldkerk te zijn is de Wereldmissiemaand die elk jaar in oktober over de hele wereld in alle katholieke geloofsgemeenschappen gevierd wordt. Dit gelijktijdig vieren van wat ons samenbindt, namelijk het geloof in Jezus Christus, betekent een enorme kracht. De kracht van het geloof. Een kracht die verder reikt dan de eigen parochie, verder reikt dan ons eigen kleine Nederland.

1.2 Doelstelling

In de Internationale Statuten (nr.19) wordt als volgt gesproken over 'Het specifieke doel van de Pauselijke Missiewerken':

Naast veel vormen van dienst aan de missie, hebben de Pauselijke Missiewerken altijd als hun voornaamste doel gehad, het ondersteunen van evangelisatie in strikte zin.

Hoewel engagement op terreinen als ontwikkelingshulp en gezondheidszorg zeker niet uitgesloten wordt, is men van mening dat "de beste dienst die wij onze broeders en zusters kunnen bieden de evangelisatie is die hen in staat stelt zichzelf te verwerkelijken als kind van

God, hen bevrijdt van de onrechtvaardigheden en integraal vooruit helpt.” (citaat afkomstig uit de encycliek *Redemptoris Missio* 58).

Door een solidariteitsfonds geven de Pauselijke Missiewerken prioriteit aan het helpen van die kerken in moeilijke situaties en met grote noden. Op een respectvolle manier helpen zij hen hun fundamentele pastorale en missionaire noden te overkomen in het zicht van hun geleidelijke autonomie, en hen in een zodanige positie te brengen dat zij op hun beurt tegemoet kunnen komen aan de noden van anderen. (*Redemptoris Missio* 85)

Missio Pauselijke Missiewerken Nederland heeft deze doelstelling als volgt in twee hoofdtaken verwoord:

- het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen in Nederland.
- het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld.

1.3 Doelgroepen

Missio richt zich in eerste instantie op de katholieke geloofsgemeenschap, de parochies. Het zijn vooral de kerkgangers die zich aangesproken voelen door de doelstellingen van Missio. In de katholieke geloofsgemeenschap zijn ook groepen die als intermediair voor Missio optreden zoals missiesecretarissen, MOV-groepen (Missie Ontwikkeling en Vrede), parochiële contactpersonen, en zelateurs.

Sinds vele jaren mag Missio ook rekenen op particulieren en stichtingen die in lijn van de doelstellingen, het werk van Missio mede mogelijk maken.

1.4 Uniek in Nederland

Missio is een wereldwijde missionaire organisatie, zoals er vele zijn binnen de Rooms-katholieke Kerk. Missio onderscheidt zich van andere missionaire organisaties door haar directe betrokkenheid met de bisdommen en hun pastorale en sociale activiteiten. Missio is dus geen ontwikkelingsorganisatie of hulpverleningsorganisatie, zoals er in Nederland vele actief zijn.

Missio ondersteunt de katholieke kerken in de derde wereld. Gelden worden uit de hele wereld ingezameld en verdeeld over de bisdommen en parochies die het nodig hebben. Missio maakt deel uit van de wereldkerk en maakt gebruik van het netwerk van bisdommen en parochies over de hele wereld. Met name in landen met een zwakke sociaal-economische structuur komen de gelden toch bij de juiste mensen terecht.

De SWOT-analyse hieronder laat zien waar de sterke en zwakke kanten van Missio Nederland liggen.

<p>STERKTES</p> <ul style="list-style-type: none"> • solidariteitsgedachte • onafhankelijk van overheidssubsidies • kleine staf en korte lijnen • wereldwijd informeel netwerk van bisdommen en parochies • kerkelijke inbedding 	<p>ZWAKTES</p> <ul style="list-style-type: none"> • geringe naamsbekendheid • afhankelijk van donateurs • kleine staf • relatiebeheer met parochies en pastores
<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • positief imago kerk als hulpverleningsinstantie • vergroten naamsbekendheid • aanboren nieuwe doelgroepen / vergroten van achterban • pauselijke signatuur kan zorgen voor makkelijke ingang bij traditionele achterban 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • reputatie Goede Doelen organisaties • te veel Goede Doelen • dalende lijn donateurs • voortgaande afname kerkbetrokken katholieken • kleine 'speler' op terrein van katholieke hulporganisaties

2. MISSIONAIR BEWUSTZIJN

De eerste taak voor Missio is het bevorderen van een missionair bewustzijn bij de gelovigen. Om deze taak uit te voeren organiseert Missio de Wereldmissiemaand in oktober, is Missio actief op het internet en publiceert Missio een tijdschrift.

2.1 Wereldmissiemaand: Steun parochies wereldwijd

In de Wereldmissiemaand oktober is er aandacht voor de missie in de gehele Katholieke Kerk. In die maand vallen de Wereldmissiedag van de kinderen en Missiezondag. Daar omheen zijn diverse activiteiten mogelijk, zowel op landelijk (Missio) niveau als meer regionaal (per bisdom) en/of plaatselijk (parochie).

Missiezondag werd in 2020 in de hele Kerk op 18 oktober gevierd. Missiezondag is een belangrijke dag voor Missio, omdat er dan in alle parochies een landelijke collecte voor de missie is. Wereldmissiemaand bevordert het missionair bewustzijn onder katholieke gelovigen. Het begrip 'wereldkerk' blijft voor veel mensen abstract en ver weg. Daarom kiest Missio elk jaar een bepaald land of deel van een land en laat zien hoe gelovigen daar leven, hun geloof vorm geven, waar ze inspiratie vandaan halen, waar problemen liggen en waar Missio hen kan ondersteunen.

Vanuit het oogpunt van kostenbesparing en efficiëntie wordt gebruik gemaakt van de campagnematerialen van Missio-bureaus uit de ons omringende landen. Het materiaal van de Duitstalige Missio's, zoals Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland, sluit inhoudelijk goed aan bij Missio Nederland. Het materiaal wordt vertaald en bewerkt voor de Nederlandse situatie. In 2020 is gebruik gemaakt van materialen van Missio Aken.

De evaluatie van de Wereldmissiemaand, zowel inhoudelijk als financieel, vindt plaats in de eerste of tweede vergadering van Bestuur en Algemene Raad na oktober. Uit de evaluatie worden conclusies getrokken voor de Wereldmissiemaand van het volgende jaar. De meeste materialen blijven gehandhaafd, zij het in een aangepaste oplage.

Kerk in West-Afrika: Gelukkig de vreedstichters

In 2020 werd speciale aandacht besteed aan de katholieke kerk in West-Afrika, met name Niger en Nigeria. Het thema was: Gelukkig de vreedstichters; Stemmen van hoop in West-Afrika.

Niger en Nigeria waren lange tijd, samen met hun buurlanden in de Sahelregio, een voorbeeld van vreedzaam samenleven van mensen van verschillende religies en etnische groepen. Er is veel aandacht voor de interreligieuze dialoog. Diverse initiatieven zijn gestart vanuit katholieke zustercongregaties en kerkelijke ambtsdragers zoals de aartsbisschop van Abuja, Nigeria, Ignatius Kaigama. In Niger is ongeveer 90 procent van de bevolking moslim. In Nigeria is ongeveer de helft christen en de helft moslim. Ondanks grote problemen als armoede en honger was er sprake van een relatieve stabiliteit. Maar de laatste jaren is die vrede onder druk komen te staan. Islamitische terreurgroepen breiden zich over steeds meer landen uit. In Nigeria is de terreurgroep Boko Haram nog altijd actief.

Te midden van deze problemen, met daarbij ook de coronapandemie, zijn er mensen die blijven ijveren voor vrede en die de mensen hoop willen geven. Enkele van die mensen heeft Missio aan het woord gelaten. Eén van hen is bisschop Stephen Mamza in Yola, Nigeria. Al vele jaren vangt hij gezinnen op die gevlucht zijn voor de terreur van Boko Haram. Op een stuk grond van de kerk is een vluchtelingenkamp gegroeid. Bisschop Mamza zorgt voor onderkomens en hulp bij het verwerken van de trauma's. Na jaren in tenten te hebben geleefd, is er voor velen nog altijd geen zicht op terugkeer naar hun dorpen. Daarom worden er nu huizen gebouwd op het terrein, evenals een school, een kapel en een gemeenschapscentrum. Missio heeft een financiële bijdrage geleverd aan het werk van bisschop Stephen Mamza.

Materialen

Om mensen attent te maken op Missiezondag en Wereldmissiedag van de kinderen verspreidt Missio elk jaar informatie over het land dat centraal staat. Medio augustus wordt het materiaal kosteloos toegestuurd in een zogeheten zichtzending, aan onder andere: parochies, pastorale teams, identiteitsbegeleiders op scholen en instellingen. De zichtzending is verstuurd naar 3.771 adressen. In 2019 ging de zichtzending naar 3.958 adressen. Een overzicht van de aantallen per onderdeel vindt u in tabel 1. De grote verschillen in vergelijking met het vorige jaar zijn grotendeels te wijten aan de coronamaatregelen. De materialen worden meestal uitgedeeld in of na de kerkvieringen. Deze waren vanwege de coronapandemie slechts voor maximaal 30 mensen toegankelijk. Deze maatregelen waren nog niet bekend op het moment waarop de oplage bepaald werd.

Het totaal aantal bijbestellingen is eveneens afgenomen in vergelijking met het voorgaande jaar: 190 in 2020 en 251 in 2019. Van de 190 bestellingen kwamen er 135 via de website of e-mail binnen, 44 via de bestelkaart en 11 telefonisch.

Tabel 1: Aantallen van de materialen

MATERIAAL	Verspreid 2020	Oplage 2020	Verspreid 2019	Oplage 2019
Poster	4.343	4.800	4.744	4.800
Liturgie Missiezondag	131	175	176	200
Liturgie Kinderen	42	75	75	75
Spaarzakje	7.385	11.000	10.908	12.000
Bladwijzer	13.594	21.000	20.031	18.000
Kinderkrant	5.211	7.500	7.101	6.500
Infolder	19.277	28.000	27.624	27.000
Tijdschrift Kerk Wereldwijd	372		648	
Tijdschrift Missie Nu	n.v.t.		745	

Geen Ontmoetingsdag

De jaarlijkse Ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand is in 2020 niet doorgegaan vanwege de coronapandemie. Het aantal belangstellenden voor deze dag loopt al jaren terug. Missio gaat zich bezinnen op een andere vorm en invulling van deze Ontmoetingsdag.

Wereldmissiedag van de kinderen

Het eerste weekend van oktober, dit verslagjaar 3 en 4 oktober, wordt in Nederland Wereldmissiedag van de kinderen gevierd. Dan wordt door kinderen geld ingezameld, dit jaar voor de kinderen in West-Afrika.

Er was een kinderkrant voor kinderen in de parochies en (in tweede instantie) basisscholen. Het was een krant met foto's en korte teksten over Wereldmissiedag en projecten voor kinderen in West-Afrika. De kinderkrant kon ook gedownload worden van de website. De brochure met liturgiesuggesties voor een gezinsviering en een kinderwoorddienst was ook dit

jaar te downloaden van de website. Op de website missiokids.nl was tevens extra informatie en materiaal te vinden.

2.2 Internet

Het internet is een belangrijk medium voor Missio bij het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen. Missio heeft twee websites, waarvan één speciaal voor kinderen. De algemene website noteerde 3.752 bezoekers, een daling ten opzichte van het jaar ervoor (in 2019: 4.834).

Bij de website voor de kinderen, [missiokids](http://missiokids.nl), is het aantal bezoekers ongeveer gelijk gebleven: 34.395 (in 2019: 34.452).

Website Missio (www.missio.nl)

De digitale nieuwsbrief van Missio wordt naar ongeveer 1.700 adressen verstuurd. In 2020 is de nieuwsbrief 11 keer verschenen, in januari, februari, maart, april, juni, juli (2x), september, oktober (2x) en november.

Website Kinderen (www.missiokids.nl)

Missio wil met behulp van deze website bij kinderen in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar een missionair bewustzijn bevorderen en sociaal engagement stimuleren. Op de website is informatie te vinden over landen, over de wereldreligies, hun rituelen en feesten. Er staan verhalen op, boeken- en filmtips.

2.3 Kerk Wereldwijd

Kerk Wereldwijd is het tijdschrift van Missio voor missie en dialoog in Nederland.

Missio werkt hierin samen met de uitgever van het tijdschrift *Kontinente* van Missio Aken.

Elke twee maanden verschijnt een nummer met daarin twee reportages over mensen in de derde wereld, artikelen rondom een bepaald thema, nieuwsberichten, wetenswaardigheden, beeldmeditaties. Het aantal abonnees bedraagt per 31 december 1.739 (in 2019: 1.895). Het aantal nieuwe abonnees in 2020 bedraagt 7.

Kerk Wereldwijd is in 2020 een keer ook als e-paper verschenen. De gehele uitgave van Kerk Wereldwijd was online op de website te lezen. Dit e-paper is verschenen bij nummer 5 (september/oktober).

In 2020 is Kerk Wereldwijd vijf keer verschenen in plaats van zes keer. Vanwege de coronapandemie kon nummer 3 van mei/juni niet op reguliere wijze verschijnen. Daarom is in juli een dubbelnummer 3-4 uitgebracht.

Dit verslagjaar is Kerk Wereldwijd vier keer meegestuurd met het blad 'Jezuiten'. Het doel hiervan is vooral een bredere verspreiding en grotere naamsbekendheid. De extra kosten hiervan worden gedragen door de jezuïeten. De oplagecijfers liepen daarom per nummer uiteen, zoals onderstaande tabel laat zien.

Tabel 2: Oplage Kerk Wereldwijd 2020

Uitgave	Oplage	Bijzonderheden
1 januari/februari	2.000	
2 maart/april	3.350	1.400 ex. voor jezuïeten
3-4 mei/juni/juli/augustus	3.300	1.400 ex. voor jezuïeten; dubbelnummer
5 september/oktober	3.900	1.400 ex. voor jezuïeten en extra voor Missio vanwege wmm
6 november/december	3.250	1.400 ex. voor jezuïeten

3. FONDSSENWERVING

De tweede grote taak van Missio is het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld. Om deze taak te kunnen uitvoeren, werft Missio fondsen.

3.1 Inkomsten

Missio ontvangt inkomsten uit:

- kerkcollectes
- donaties en giften
- nalatenschappen

In 2020 heeft Missio in totaal € 1.375.861 aan inkomsten uit eigen fondsenwerving ontvangen. Ten opzichte van het jaar daarvoor betekent dat een stijging van ruim € 217.000 (in 2019 was het € 1.158.032). Deze stijging komt met name door een hogere opbrengst uit giften en schenkingen.

Kerkcollectes

1. Wereldkerkbijdrage

Van oudsher gaan vrijwilligers, 19 zelatrices en hun medewerkers, jaarlijks met een kwitantie bij leden van de parochie langs voor een bijdrage voor de missie (de wereldkerk). Zowel de zelatrices als de kwitantieleden zijn op leeftijd. Nieuwe zelatrices en kwitantieleden dienen zich niet aan. Deze vorm van fondsenwerving is van aflopende aard. Wanneer een zelatrice stopt, wordt aan de kwitantieleden gevraagd over te gaan op automatische incasso. In 2020 ontving Missio € 2.877; een daling van ruim € 1.400 ten opzichte van 2019 (€ 4.323). Door de maatregelen als gevolg van de coronapandemie konden de zelatrices niet persoonlijk bij de kwitantieleden langs gaan.

2. Kerkcollectes

a. Missiezondag

Op de voorlaatste zondag van de maand oktober (Missiezondag) wordt een landelijke kerkcollecte gehouden voor de ondersteuning van armlastige parochies in de derde wereld. Elk jaar worden enkele parochies in een bepaald land centraal gesteld in de campagne. In 2020 was dat de kerk in West-Afrika. De opbrengst van de Missiezondag bedroeg € 82.382. Dit betekent een daling van ruim € 43.000 ten opzichte van 2019, toen de opbrengst € 126.333 bedroeg. De daling is te verklaren uit het feit dat door de coronamaatregelen slechts maximaal 30 mensen in de kerkdienst aanwezig mochten zijn.

b. Wereldmissiedag van de kinderen

Op de eerste zondag van oktober wordt in de parochies gecollecteerd voor het kinderfonds van de Pauselijke Missiewerken. Wereldmissiedag van de kinderen wordt gevierd om solidariteit tussen kinderen wereldwijd te bevorderen. Over de hele wereld zamelen kinderen geld in ten behoeve van kinderen elders in de wereldkerk. Missio geeft speciale spaarzakjes voor de kinderen uit, die besteld worden door parochies en basisscholen. Behalve via de parochie kunnen kinderen zo ook via de school sparen. In 2020 ontving Missio € 24.132 tegen € 27.591 in 2019, een daling van ruim € 3.000. De verklaring voor deze daling is wederom te vinden in de maatregelen als gevolg van de coronapandemie.

Missio staat op het collecterooster van de Rooms-katholieke Kerk in Nederland. Dit rooster wordt opgesteld door de bisschoppenconferentie. De collecte voor Missio is een zogeheten

verplichte collecte voor de parochies. Dat wil zeggen dat het totale opgehaalde bedrag aan Missio moet worden afgedragen.

Daling dan wel stijging van de collecte op Missiezondag en van de collecte op Wereldmissiedag van de kinderen is niet altijd door Missio te beïnvloeden. Afnemend kerkbezoek, samenvoeging en fusie van parochies zijn ontwikkelingen binnen kerkelijk Nederland die invloed hebben op de collecteopbrengst.

Donaties en giften

1. Mailingacties

Vijf maal per jaar voert Missio een gerichte actie naar haar donateurs toe waarin ze vraagt om financiële bijdragen voor haar werk. In de donateurskrant Missio Berichten, die naar alle donateurs verstuurd wordt, wordt beschreven waarvoor de benodigde gelden bestemd zijn.

In februari wordt de voorjaarsactie gehouden. Hierin staat het thema van de wereldkerk centraal.

In april of mei verschijnt Missio Berichten met het oog op roepingenzondag. Missio vraagt mensen om hun gebed en financiële steun voor de opleiding van studenten in de derde wereld die priester willen worden. Ook worden met deze actie opleidingen voor religieuzen, catechisten en parochievrijwilligers ondersteund.

De zomeractie die in juli gehouden wordt, is geheel gewijd aan ondersteuning van kinderen. Met name aan de meest kwetsbare kinderen in de derde wereld wordt aandacht besteed en aan het werk van (meestal) religieuzen die zich inzetten om deze kinderen een menswaardige toekomst te bieden.

In oktober staat Missio Berichten in het teken van de Wereldmissiemaand. Dit jaar werd het pastorale werk van de kerk en de religieuzen in West-Afrika gepresenteerd.

In december is er de kerstactie. In deze actie wordt financiële steun gevraagd voor diverse aspecten van het pastorale werk.

Tabel 3: Totaalopbrengsten van de mailingacties

	2020	2019
Voorjaarsactie	54.324	42.343
Roepingenzondag	68.618	35.317
Zomeractie Kinderen	26.301	38.631
Wereldmissiemaand	131.496	66.238
Kerstactie	98.203	38.410
TOTAAL	378.942	220.938

Monitoring

Missio monitort de uitkomsten van haar mailingacties nauwgezet. Zes weken na het versturen wordt een overzicht gemaakt van de opbrengsten van dat moment. In de onderstaande tabel is het overzicht van 2020 te zien. Deze cijfers kunnen afwijken van bovenstaande totaalcijfers, omdat er na die zes weken ook nog donaties binnenkomen.

Tabel 4: Respons op de vijf mailingacties na zes weken

	Voorjaar	Roepingenzondag	Zomeractie	Wereldmissiemaand	Kerstactie
Totaal uit	4.286	5.682	4.009	7.196	3.781
Totaal in	889	946	648	1.133	1.001
Bedrag	€ 24.611,73	€ 51.668,57	€ 15.257,31	€ 68.189,20	€ 95.717,25

De totale opbrengsten van de mailingacties zijn in vergelijking met het jaar ervoor gestegen. Dit komt vooral door de hogere opbrengst van de Wereldmissiemaand, de mailing van roepingenzondag en de kerstactie.

Het donateursbestand van Missio vertoont een dalende lijn. In 2020 zijn er nieuwe donateurs bijgekomen. Dit compenseert niet het aantal donateurs dat stopt. Het aantal donateurs van Missio bedraagt ongeveer 9.000.

2. Studiebijdragen

Missio werft onder de titel 'Steun een student' donateurs die een priesterstudent in de derde wereld willen ondersteunen. Jonge mannen die zich geroepen voelen tot het priesterschap en daar graag voor opgeleid willen worden, ontbreekt het aan geld voor hun studie aan een seminarie. Er is een speciale groep donateurs die deze studenten financieel ondersteunt.

Missio faciliteert deze donateurs door het onderhouden van contacten met de betreffende seminaries. Voor de donateur bestaat de mogelijkheid om persoonlijke correspondentie met de student te onderhouden. Gedurende vier jaar steunt men een student, tot aan zijn priesterwijding.

Het aantal persoonlijke ondersteuners is 57. Daarnaast zijn er 56 collectieve ondersteuners die in het algemeen een bijdrage geven voor de opleiding van priesterstudenten. Aan studiebijdragen ontving Missio dit jaar € 41.201 (tegen € 42.825 in 2019). Missio ondersteunt priesterstudenten in onder andere India, Sri Lanka, Zambia en Indonesië. De opbrengst is in vergelijking met het jaar ervoor gedaald. Het aantal collectieve ondersteuners is afgenomen in vergelijking met 2019, het aantal persoonlijke ondersteuners is toegenomen.

3. Giften en schenkingen

Jaarlijks mag Missio rekenen op bijdragen van mensen en organisaties (kloosters) die een algemene bijdrage geven voor het werk van Missio. De opbrengst bedroeg € 476.872 in 2020 tegen € 176.039 in 2019. Deze giften zijn niet structureel en kunnen derhalve per jaar fluctueren.

Nalatenschappen

Missio ontvangt een deel van haar inkomsten uit nalatenschappen. In 2020 bedroegen de ontvangsten uit en nog af te wikkelen nalatenschappen € 369.456, een daling ten opzichte van 2019 (€ 559.984).

Om meer mensen te wijzen op de mogelijkheid om geld na te laten aan Missio, is in de vijf Missio Berichten een specifieke tekst daarover standaard opgenomen.

3.2 Bestedingen van de verworven gelden

Betalingen aan Rome

Over 2020 zal Missio Nederland het volgende bijdragen:

Geloofsverbreiding	€ 425.000
St. Petrus Apostelwerk	€ 300.000
Kinderfonds	€ 150.000
Coronafonds	€ 262.000 (zie pagina 4 van dit verslag)

De totale afdracht via de Pauselijke Missiewerken te Rome bedraagt € 1.137.000. Deze afdracht is bestemd voor de bisdommen en parochies in de derde wereld. Hoe en aan welke landen en projecten deze gelden van 2020 besteed worden, wordt in mei 2021 besloten.

De gelden van 2019 zijn in het verslagjaar 2020 besteed aan seminaries en opleidingen van novicen in India en Indonesië. Verder is er subsidie verstrekt aan bisdommen in Benin, Guinee, India en Ivoorkust onder meer voor het bouwen van kerken, kapellen en parochiecentra. Het geld van het kindfonds is besteed aan diverse projecten in Benin, India, Liberia, Nigeria, Sri Lanka en Oeganda.

Een overzicht van alle bestedingen en de specifieke bedragen staat vermeld in de jaarrekening 2020.

Over de werkwijze van de internationale organisatie kunt u meer lezen in hoofdstuk 6 van dit jaarverslag, 'Missio Internationaal'.

Incidentele projecten

Missio ontvangt geregeld verzoeken voor financiële ondersteuning. Vanwege de internationale samenwerking kan Missio slechts incidenteel op deze verzoeken ingaan. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet men aan bepaalde voorwaarden voldoen. De verzoeken worden onder supervisie van de nationaal directeur besproken en beoordeeld.

In 2020 heeft Missio de volgende projecten rechtstreeks ondersteund:

- Bijscholingsproject leerkrachten katholiek onderwijs in N'Zérékoré in Guinée, abbé Jean-Marie Guemou (€ 6.000)
- Dorp van de hoop II, Dungu, DR Congo, zuster Angélique Namaika (€ 5.000)
- Hulp voor vrouwen in Maradi, Niger, zuster Marie Catherine Kingbo (€ 3.000)
- Opvang vluchtelingen in Yola, Nigeria, bisschop Stephen Mamza (€ 3.000)

4. COMMUNICATIE

Een goede naamsbekendheid van de organisatie is een belangrijke voorwaarde voor Missio om haar opdrachten succesvol te kunnen uitvoeren. Dit geldt zowel voor het bevorderen van een missionair bewustzijn als ook voor de fondsenwerving. Potentiële gevers moeten weten wat Missio is, waar ze voor staat en wat Missio concreet doet. Veel oudere katholieken weten de missiegedachte en de Pauselijke Missiewerken wel te plaatsen, maar voor jongere generaties is dit moeilijker. De naamsbekendheid blijft een voortdurend aandachtspunt.

4.1 Communicatie met de doelgroepen

Donateurs

Missio heeft ongeveer 9.000 donateurs. Zij krijgen vijf maal per jaar de donateurskrant toegestuurd, Missio Berichten. Daarin worden projecten beschreven die Missio wil steunen en waarvoor ze geld vraagt aan haar donateurs. Ook worden berichten van eerdere projecten en ontvangen gelden in de Missio Berichten opgenomen.

Ook via de website www.missio.nl ontvangen donateurs informatie over Missio en belangwekkende onderwerpen. De digitale nieuwsbrief van Missio wordt naar ongeveer 1700 adressen verstuurd. In 2020 is de nieuwsbrief 11 keer verschenen, in januari, februari, maart, april, juni, juli (2x), september, oktober (2x) en november.

Ondersteuners van priesterstudenten

Er is een speciale groep donateurs die een of meerdere priesterstudenten financieel ondersteunt. Missio onderhoudt de contacten met de betreffende seminaries. Voor de ondersteuner bestaat de mogelijkheid om persoonlijke correspondentie met de student te onderhouden. Een maal per jaar ontvangen de ondersteuners een kort verslag over het seminarie waar hun student studeert.

Pastores

Pastores en pastoraal werkenden zijn de belangrijkste intermediairs richting gelovigen, zijnde hun parochianen. Aan de pastores vraagt Missio jaarlijks aandacht te schenken aan de Wereldmissiemaand en een collecte te houden op Missiezondag voor de wereldkerk en een collecte voor de Wereldmissiedag van de kinderen.

Parochiële Contactpersonen

Door het verdwijnen van veel MOV-groepen in parochies mist Missio als het ware ambassadeurs van het gedachtegoed van Missio. Daarom werft Missio sinds enkele jaren contactpersonen per parochie, om zo een vast aanspreekpunt te hebben. Deze persoon kan er zorg voor dragen dat de materialen van Missio bij de juiste personen terecht komen en aandacht vragen voor acties van Missio.

Om de band met de parochiële contactpersonen te onderhouden, organiseert Missio jaarlijks een ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand. In 2020 is deze dag vanwege de coronamaatregelen niet georganiseerd. In 2020 telde Missio 452 parochiële contactpersonen.

Missiesecretarissen

De personen die als missiesecretaris zijn aangesteld in een bisdom zijn eveneens belangrijke intermediairs in het bevorderen van het gedachtegoed van Missio. Enkele missiesecretarissen maakten in 2020 deel uit van de Algemene Raad van Missio.

Zelatrices

Van oudsher gaan zelatrices en hun medewerkers in hun parochie bij mensen langs die zich daarvoor hebben aangemeld voor het innen van een bijdrage voor de wereldkerk. Het aantal

zelatrices neemt af vanwege hun hoge leeftijd. Ook het aantal kwitantieleden neemt af. Nieuwe contribuanten en zelatrices zijn nauwelijks nog te vinden. Het is een vorm van doneren die vooral vroeger populair was. Missio zet geen beleid meer uit om nieuwe zelatrices te werven. Wanneer een zelatrice stopt, wordt aan de kwitantieleden gevraagd over te gaan op automatische incasso.

Missio is de zelatrices zeer erkentelijk voor het vele werk en de inspanningen die zij verrichten. Deze mensen zijn vaak de stille vrijwilligers die al vele jaren in alle onopvallendheid hun steentje bijdragen.

Het aantal zelatrices en medewerkers bedraagt 19, het aantal kwitantieleden was 308.

4.2 Communicatie met subsidieontvangers

Communicatie met de subsidieontvangers gebeurt grotendeels via de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken in Rome.

Met betrekking tot de financiële communicatie is er rechtstreeks contact tussen Missio Nederland en de betreffende nuntiatuur van het land dat de subsidie ontvangt. Missio Nederland ontvangt meestal een kopie van de rapportages die door de subsidieontvangers naar Rome worden gestuurd.

Met de mensen van projecten die Missio rechtstreeks kan ondersteunen is er persoonlijk contact. Missio steunt enkele projecten ook jaren achtereen. Dat zorgt voor continuïteit en vergroot ook de betrouwbaarheid en transparantie. De subsidieontvangers wordt gevraagd om een inhoudelijke en financiële rapportage van het project. Deze informatie kan Missio vervolgens weer met haar donateurs delen, meestal via de Missio Berichten en/of de website.

4.3 Communicatiemiddelen

Missio maakt in haar communicatie gebruik van printmedia en digitale media.

Printmedia

Kerk Wereldwijd

Het tijdschrift Kerk Wereldwijd is het belangrijkste communicatiemiddel en visitekaartje van Missio. Het is van belang voor de naamsbekendheid en meer nog voor de bevordering van het missionaire bewustzijn onder de katholieke gelovigen. Vanwege deze belangen en de doelgroep zal Missio de uitgave van het tijdschrift continueren.

In 2020 is de samenwerking met de jezuïeten gecontinueerd en werd Kerk Wereldwijd vier keer aan de ontvangers van het blad 'Jezuïeten' toegestuurd, tezamen met hun eigen tijdschrift. Het doel hiervan is het vergroten van de naamsbekendheid van zowel het tijdschrift als van Missio. De ervaringen zijn positief en het zal ook in 2021 gecontinueerd worden. De extra (druk)kosten worden gedragen door de jezuïeten.

Missio Berichten

De donateurskrant verschijnt vijf maal per jaar en wordt naar de vaste donateurs van Missio verstuurd. Deze publicatie vervult een belangrijke rol in de tweede opdracht van Missio, namelijk fondsenwerving. Deze vorm van direct-mail blijft effectief.

Verslag seminaries

Een verslag van het wel en wee van de seminaries en hun studenten wordt een maal per jaar verstuurd aan de specifieke doelgroep van de donateurs die meedoen aan dit ondersteuningsprogramma van Missio.

Advertenties

Missio adverteert gedurende het jaar in zeer beperkte mate in gedrukte media. De kosten zijn, zeker in verhouding tot de opbrengsten aan nieuwe donateurs of abonnees voor Kerk Wereldwijd, te hoog. Wel wordt in de Wereldmissiemaand in beperkte mate in gedrukte media geadverteerd.

Zo is in 2020 vier weken lang (de hele maand oktober) een advertentie in 'Katholiek Nieuwsblad' geplaatst. Gedurende diezelfde periode is een banner geplaatst op hun website. In 2020 heeft Missio een advertentie geplaatst in het magazine 'Klooster!'. Kleinere vermeldingen heeft Missio in o.a. de Notarisagenda en de Goede Doelen Gids, soms gecombineerd met de betreffende website.

Vanwege de coronapandemie zijn er in 2020 enkele uitzonderingen gemaakt. Missio heeft advertenties geplaatst om donaties te verwerven voor het coronanoodfonds dat door paus Franciscus bij de Pauselijke Missiewerken werd ingesteld. In het 'Katholiek Nieuwsblad' is vier keer in mei geadverteerd en steeds één keer in juni, juli, augustus en september. Tevens is er in het bisdomblad Op Tocht van het aartsbisdom Utrecht eenzelfde advertentie geplaatst in de uitgave van juni.

Digitale media

Gezien de achterban van Missio, voornamelijk oudere katholieken, gebruikt Missio de digitale communicatiemiddelen over het algemeen naast de printmedia. Slechts enkele communicatie-uitingen zijn exclusief digitaal. Op verzoek wordt echter wel een geprint exemplaar van een en ander toegestuurd.

Het artikel over de Wereldmissiemaand ter overname in parochiebladen is alleen digitaal beschikbaar. Het wordt aan diverse adressen per e-mail toegestuurd en is te downloaden van de website.

Ook het jaarverslag en de jaarrekening zijn alleen digitaal beschikbaar via de website.

Website

De twee websites van Missio zijn gericht op verschillende doelgroepen, volwassenen en kinderen. De website voor de kinderen is gericht op het bevorderen van een missionair bewustzijn. De website voor de volwassenen richt zich daarnaast ook op fondsenwerving. Zo bestaat de mogelijkheid tot online doneren.

Digitale Nieuwsbrief

In de digitale nieuwsbrief worden adressanten geattendeerd op nieuwe berichten op de website en op nieuws van Missio.

YouTube

Missio Nederland heeft een eigen kanaal op YouTube: www.youtube.com/missionenederland. Hierop zijn onder meer enkele videofilms van de missiokids-website te zien, filmpjes over Burkina Faso, Pakistan en Suriname. Tevens vindt men er de videofilm waarin paus Franciscus het belang van de Pauselijke Missiewerken verduidelijkt.

Social Media

Missio Nederland heeft sinds oktober 2017 een Facebook-pagina (www.facebook.com/missionenederland).

4.4 Monitoring respons

Het is belangrijk om te meten hoe al deze vormen van communicatie ontvangen worden door de adressanten. Met betrekking tot de taak van de fondsenwerving geven objectieve cijfers

een beeld (zie hoofdstuk 3 van dit jaarverslag). Het gaat dan om het aantal donateurs en de hoogte van de giften.

Met betrekking tot de andere taak van Missio, het bevorderen van een missionair bewustzijn, ligt de zaak gecompliceerder. Hoe kun je betrokkenheid of een missionair bewustzijn meten? Een toename van bijvoorbeeld het aantal abonnees van Kerk Wereldwijd hoeft niet te betekenen dat de betrokkenheid bij missie groter is geworden. Ook het aantal mensen dat zich in de parochies inzet voor missie, zegt niet alles. Het zijn graadmeters, maar ze vertellen niet het hele verhaal. Van oudsher en nog steeds zijn de twee pijlers van Missio: gebed en financiële steun. De kracht van het gebed is iets dat niet in cijfers te vangen is.

De cijfers die gemeten worden, zijn echter wel indicatoren en worden waar mogelijk gemonitord. Zo is bijvoorbeeld het aantal bestellers van de materialen voor de Wereldmissiemaand een belangrijke aanwijzing voor de behoefte aan ondersteunend materiaal. Voor zover mogelijk wordt bijgehouden hoe vaak en door wie de informatie over de Wereldmissiemaand overgenomen wordt door de adressanten. Er was dit jaar voldoende aandacht in de bisdombladen en op de bisdomwebsites.

De digitale nieuwsbrief wordt eveneens gemonitord. In de onderstaande tabel is een overzicht van alle verstuurd nieuwsbrieven van 2020 en de mate van ontvangst te zien. De digitale nieuwsbrief van november is met kleine variaties op meerdere data naar verschillende groepen gestuurd.

Tabel 5: Ontvangst digitale nieuwsbrief

Datum	Aantal adressen	Open Rate
28 januari	1.705	37,87 %
25 februari	1.681	40,35 %
23 maart	1.672	32,99 %
09 april	1.656	45,43 %
08 juni	1.658	37,69 %
06 juli	1.642	34,66 %
22 juli	1.639	38,33 %
15 september	1.631	31,30 %
01 oktober	1.624	29,59 %
15 oktober	1.613	30,75 %
03 november }	1.615	30,56 %
05 november }	138	51,45%
12 november }	25	47,83%

Toelichting bij het lezen en interpreteren van tabel 5:

- De Open Rate wordt berekend door het aantal unieke opens (= het aantal verschillende contacten) te delen door het aantal afgeleverde e-mails.
- Het zijn minimum schattingen, geen exacte tellingen. "Opens" van abonnees die een e-mail nieuwsbrief lezen met geblokkeerde afbeeldingen of met een e-mail programma dat de alternatieve tekstversie verkiest, kunnen niet gemeten worden.
- De Open Rates variëren gemiddeld tussen de 15 en 30%.

5. ORGANISATIE MISSIO NEDERLAND

Missio is de werknaam voor de Stichting Pauselijke Missiewerken. Missio Nederland is onderdeel van de internationale Pauselijke Missiewerken van de Rooms-katholieke Kerk. Missio ressorteert onder de Pauselijke Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken.

In Nederland wordt de kerkelijke Stichting Pauselijke Missiewerken Nederland ondersteund door de (burgerrechtelijke) Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken.

De nationaal directeur is tevens voorzitter van het bestuur PMW.

De nationaal directeur wordt benoemd voor een periode van vijf jaar door de Pauselijke Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken op voordracht van de Bisschoppenconferentie van de Nederlandse kerkprovincie, die daartoe een lijst (terna) van kandidaten indient bij de pauselijke nuntius. De nationaal directeur kan eenmaal herbenoemd worden, eveneens voor een periode van vijf jaar.

De nationaal directeur ontvangt geen salaris.

Afbeelding 1: Organogram van Pauselijke Missiewerken Nederland

Stichting Pauselijke Missiewerken Nederland. De statuten zijn voor het laatst gewijzigd op 17 augustus 2004. Deze stichting voert het bestuur over de Stichting Pauselijk Missiewerk voor de Geloofsverbreding; de Stichting Pauselijk Missiewerk voor eigen priesters; en de Stichting Pauselijk Missiewerk der kinderen. De statuten van deze drie stichtingen naar kerkelijk recht zijn voor het laatst gewijzigd op 27 november 1990.

De Statuten van de Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken zijn voor het laatst gewijzigd op 17 augustus 2004. De stichting is gevestigd in 's-Gravenhage en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 41151392. Missio is als ANBI aangemerkt onder dossiernummer 6257 met als naam Stichting Nationaal Bureau Pauselijk Missie Actie. Missio heeft sinds 1998 het CBF keurmerk voor Goede Doelen, sinds 1 juli 2016 overgegaan in "Erkend Goed Doel" van het CBF.

5.1 Bestuur, Algemene Raad en medewerkers Bureau

Leden van het Nationaal Bestuur in 2020

Dr. E.J.J.M. Kimman S.J.

Nationaal directeur, tevens voorzitter van het bestuur

Functies en nevenfuncties: Pastor St Stephanus Parochie Nijmegen; directeur Sint Claverbond, Den Haag; lid Financiële Commissie Pauselijke Missiewerken Rome.

Per 1 januari 2021 is **dhr. V.H.Th. Goulmy** benoemd tot nationaal directeur, tevens voorzitter van het bestuur.

Functies en nevenfuncties: Bisschoppelijk vicaris voor missiezaken van het bisdom Roermond en pastoor van de Samenwerkende Brunssumse parochies te Brunssum.

Vacature

Vicevoorzitter

Dhr. J.M.M. van de Loo

Secretaris

Functies en nevenfuncties: Gebouwbeheerder bij Tata Steel in IJmuiden; lid van de werkgroep informatie en documentatie van Stichting KOOK; lid van het bestuur van Stichting KOOK in Alkmaar; penningmeester van het Alkmaars Straat Orkest.

Dhr. F.M. Fox

Penningmeester

Functies en nevenfuncties: Directeur van het Douane en Belasting Museum.

Per 1 februari 2021 vervult **mr. drs. K.H.M. Donners RA** de functie van penningmeester.

Functies en nevenfuncties: Eigenaar Abshoven Registeraccountants & Belastingadviseurs B.V.; Vicevoorzitter van het kerkbestuur van de St. Gertrudisparochie Wijlre; Lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden van het Bisdom Roermond; Secretaris van het Verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds Nederlandse Bisdommen; Voorzitter Stichting Vrienden van Chiromo (Malawi); Bestuurslid Edmond Beelstichting; Regiovoorzitter Limburg van de Ridderorde van H. Graf van Jeruzalem; Lid van de financiële commissie van de Montfortanen; Voorzitter Raad van Toezicht Woonzorgcentrum De Beyart; Voorzitter Raad van Toezicht buitenplaats Kasteel Wijlre; Voorzitter van Ransdaals Amateur Toneel en van Toneelvereniging Onder Ons.

Leden van de Nationale (Algemene) Raad in 2020

Alle boven genoemde leden van het bestuur maken deel uit van de Algemene Raad. Daarnaast hebben de volgende personen namens hun bisdom en met instemming van de desbetreffende bisschop zitting in de Algemene Raad:

V.H.Th. Goulmy, vicaris missiezaken bisdom Roermond

Drs. B.G. Hartmann, secretaris-generaal van het bisdom Breda

Dhr. E. Wever, missiesecretaris van het bisdom Den Bosch

Mevr. drs. A.Th.M. Erich, missiesecretaris en dienstverlener diaconie en caritas van het bisdom Groningen – Leeuwarden

Drs. G.H.B. Bruggink, vicaris van bisdom Haarlem – Amsterdam

Drs. R.R.P.M. Peeters, hoofd pastorale dienstverlening en hoofd personeel en organisatie van het bisdom Rotterdam

Aartsbisdom Utrecht, vacature

Rooster van aftreden

Tabel 6: Rooster van aftreden leden Bestuur en Algemene Raad

Bestuursleden	Benoemd in	Jaar van aftreden	zittingsduur
Dr. E.J.J.M. Kimman S.J.	2011	2021	10 jaar
Dhr. J.M.M. van de Loo	2018	2023	5 jaar
Dhr. F.M. Fox	2020	2025	5 jaar
Raadsleden			
V.H.Th. Goulmy	2016	2023	7 jaar
Drs. B.G. Hartmann	2013	2023	10 jaar
Mevr. drs. A.Th.M. Erich	2015	2023	8 jaar
Dhr. E. Wever	2018	2022	4 jaar
Drs. G.H.B. Bruggink		2021	
Drs. R.R.P.M. Peeters	2018	2022	4 jaar
Aartsbisdom Utrecht vacature			

Leden toezichthoudend orgaan (missiesecretarissen)

De missionaire organisaties in Nederland, waaronder Missio, dragen bij aan de mondiale vorming van gelovigen door middel van een financiële bijdrage aan de Nederlandse bisdommen. De bijdrage is gebaseerd op een percentage van de collecteopbrengsten van de samenwerkende missionaire organisaties. In 2020 heeft Missio geen factuur ontvangen en derhalve geen bijdrage overgemaakt naar het Fonds Mondiale Vorming.

De missionaire taken worden door de bisdommen zelfstandig en onafhankelijk uitgevoerd. Het bedrag van de FMV is binnen de bisdommen een integraal deel van hun begroting voor missionaire vormingsprogramma's. De bisdommen zijn de werkgevers van de missiesecretarissen, die lid zijn van de Algemene Raad van Missio.

Het bestuur van Missio is in 2020 vier maal in vergadering bijeen geweest: 2 maart, 9 juni, 14 september, 10 november (videovergadering). De Algemene Raad is vanwege de coronamaatregelen op 9 juni schriftelijk geraadpleegd en is op 10 november in een videovergadering bijeen geweest.

Er zijn aan leden van bestuur en Algemene Raad geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De leden van bestuur en Algemene Raad hebben geen nevenfuncties die relevant zijn voor Missio. Zij ontvangen geen honorarium of andere vergoeding voor hun werkzaamheden voor Missio.

Medewerkers van het bureau

Mevr. drs. M.A.J. Baijens, coördinator bureau
Mevr. B.W.M. Vermulst, secretaresse/office manager
Mevr. J.M.E. Jordan-Smit, donateursadministratie, t/m 12 maart
Mevr. A.G.A. Jansen, administrateur
Mevr. E. Ankomah, huishouding

Per 31 december 2020 is de omvang van het personeelsbestand 2,5 fte.

Naast deze vaste medewerkers doet Missio een beroep op een freelancer voor de technische kant van de website missiokids, dhr. N.J. Zwart-Knottnerus.

De leiding van het bureau was in handen van de bureaucoördinator.

5.2 Integriteitsbeleid en gedragscode

In 2020 beschikte Missio nog niet over een vastgelegd integriteitsbeleid, inclusief een gedragscode toegespitst op de eigen organisatie.

Missio volgt onderstaande richtlijnen en codes vanuit de brancheorganisatie van goede doelen, vanuit de Nederlandse wet en vanuit de Rooms-Katholieke kerkprovincie in Nederland.

- SBF-code voor Goed Bestuur
- Regeling beloning directeuren voor goede doelen
- Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen
- Richtlijn 650 voor fondsenwervende organisaties van de Raad van de Jaarverslaggeving
- Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 en Richtlijn C2 voor Kosten beheer en Administratie
- Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik
- CBF Erkenningsregeling Goede Doelen
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Algemene Bepalingen voor kerkelijke rechtspersonen en katholieke burgerlijke rechtspersonen in de R.-K. kerkprovincie in Nederland
- Reglement R.-K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

In 2021 legt het bestuur van Missio een integriteitsbeleid vast dat gepubliceerd wordt op de website.

6. MISSIO INTERNATIONAAL

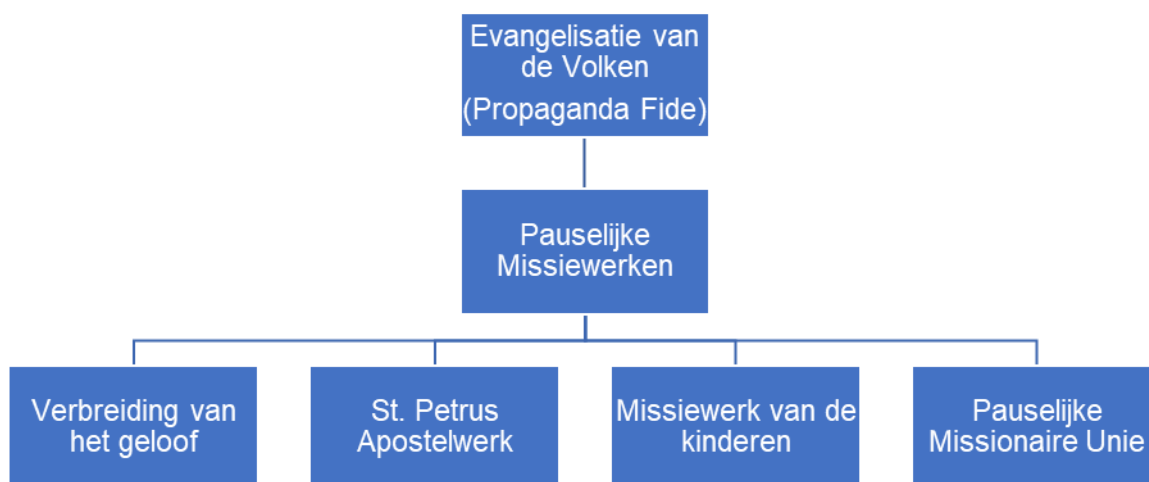
6.1 Organisatie van de Pauselijke Missiewerken

Missio Nederland is onderdeel van de Pauselijke Missiewerken van de Rooms-katholieke Kerk. De Pauselijke Missiewerken (Pontifical Mission Societies) vallen onder de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken. De oude naam Propaganda Fide wordt ook nog steeds gebruikt.

De Pauselijke Missiewerken bestaan uit vier afdelingen:

- Verbreiding van het geloof (Pontifical Society for the Propagation of the Faith)
- Het St. Petrus Apostel werk (Pontifical Society of St Peter Apostle). Deze afdeling houdt zich bezig met de opleiding en vorming van de plaatselijke priesters in de kerken van de missie. Ook ondersteunt men de opleiding van vrouwelijke en mannelijke religieuzen.
- Missiewerk van de kinderen (Pontifical Society of the Holy Childhood). Deze afdeling heeft als taak het bevorderen van een missionair bewustzijn bij kinderen en het ondersteunen van kinderen in nood. Het motto is: kinderen helpen kinderen.
- Pauselijke Missionaire Unie (Pontifical Missionary Union), met als taak het bevorderen van een missionair bewustzijn voor de gehele katholieke gemeenschap in eigen land.

Afbeelding 2: Organogram van de Internationale Pauselijke Missiewerken

Werkwijze

Eind februari geeft elke nationale Missio aan het bureau van de Propaganda Fide de bedragen door die in het afgelopen jaar beschikbaar zijn gekomen om te besteden. Hiervan wordt in Rome een overzicht gemaakt tezamen met de verzoeken om hulp die door de plaatselijke bisschoppen van de derde wereld zijn ingediend.

In mei is de jaarlijkse vergadering waarin alle nationaal directeurs van alle Missio's vertegenwoordigd zijn. In deze vergadering worden de hulpaanvragen besproken, goedgekeurd, aangepast of afgewezen.

In de maand juli ontvangt Missio Nederland een verzoek uit Rome om de beschikbare gelden rechtstreeks over te maken naar de hulpaanvragers via de nuntius in het land van de hulpaanvraag. De nuntius zorgt dan voor verdere doorgeleiding van de gelden over de betreffende bisdommen, seminaries en kinderprojecten in dat land. Van de overgemaakte

gelden ontvangt Missio een ontvangstbevestiging. Rapportage over de voortgang en verantwoording vindt plaats in Rome.

Nagenoeg alle bestedingen worden voorbereid, getoetst en beoordeeld door de Congregatie van Propaganda Fide in Rome. De directe invloed van Missio Nederland is beperkt. De financiële bijdrage van Missio Nederland is minder dan 1% van de wereldwijde bestedingen. Een overzicht van de bestedingen uit het jaar 2019 staat vermeld in de jaarrekening 2020 onder de toelichting van de balanspost 'hulp aan plaatselijke kerken'.

In de General Assembly van de nationaal directeurs wordt beslist over de gelden die in het voorafgaande jaar wereldwijd bijeen zijn gebracht.

Enkele cijfers

Hieronder is een overzicht opgenomen van de inkomsten van de drie missiewerken van de Pauselijke Missiewerken te Rome en de door haar verstrekte subsidies, indien mogelijk per continent. Het betreft de meest recente cijfers, die betrekking hebben op de jaren 2018 en 2019. Dit betekent dat de inkomsten in 2018 in alle landen zijn ingezameld en dat deze vervolgens verdeeld zijn over de verschillende landen in 2019. Behalve deze ingezamelde gelden ontvangt men ook geormerkte bijdragen en andere subsidies. Derhalve kunnen in onderstaande overzichten de totalen aan inkomsten en uitgaven van elkaar verschillen. De gegevens zijn afkomstig uit 'La Pontificia Cooperazione Missionaria e la Solidarietà tra le Chiese; Rapporto 2018/2019 Offerte e Sussidi'. De bedragen zijn in US Dollars (\$).

Tabel 7: Inkomsten Geloofsverbreiding per continent en totaal bedrag verstrekte subsidies

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	2.093.742,04	
Amerika	40.308.893,82	
Azië	8.343.788,08	
Europa	40.406.059,46	
Oceanië	964.201,19	
Diverse	1.717.363,94	
TOTAAL	93.834.048,53	89.191.743,25

Tabel 8: Inkomsten en verstrekte subsidies St. Petrus Apostelwerk per continent

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	661.108,52	15.396.481,00
Amerika	4.634.577,04	200.865,00
Azië	2.480.749,91	5.494.976,00
Europa	14.503.808,06	0,00
Oceanië	495.111,96	79.440,00
Diverse	1.653.689,00	2.504.515,91
TOTAAL	24.429.044,49	23.676.277,91

Tabel 9: Inkomsten en verstrekte subsidies Missiewerk van de kinderen per continent

Continent	Ingezamelde gelden	Verstrekte subsidies
Afrika	891.619,12	10.728.850,00
Amerika	3.224.078,12	447.550,00
Azië	1.821.766,65	5.746.700,00
Europa	12.072.310,01	68.700,00
Oceanië	522.176,58	156.500,00
Diverse		112.228,32
TOTAAL	18.531.950,48	17.260.528,32

6.2 Internationale Samenwerking

Op internationaal niveau zijn er meerdere vormen van overleg en samenwerking tussen de Missio bureaus van de verschillende landen.

Bijeenkomsten PMS Nationaal Directeuren

In Rome komen jaarlijks de circa 130 nationaal directeuren van Missio (Pauselijke Missie Sociëteiten) bijeen ter bespreking van het jaarverslag, de jaarrekening, beleid en nieuwe pastorale projecten. Dit verslagjaar kon er vanwege de coronapandemie geen vergadering in Rome plaatsvinden. Er was een videoconferentie op 12 juni, waar de nationaal directeur van Missio Nederland aan deel nam. Ook de twee bijeenkomsten van de financiële commissie in juni en november waren in de vorm van videoconferenties. Ook hier nam de nationaal directeur aan deel.

De Europese directeuren komen eens in de twee jaar bij elkaar voor uitwisseling van missionaire ontwikkelingen en samenwerking. Dit verslagjaar vond er geen bijeenkomst plaats.

International Fundraising Exchange

Enkele jaren geleden werd door Missio Australië het initiatief genomen tot een tweejaarlijkse ontmoeting van de fondsenwerfers van de Missio bureaus. De noodzaak tot intensievere internationale samenwerking wordt breed gevoeld. Die samenwerking kan bestaan uit het gebruik maken van elkaars deskundigheid en heel concreet van campagnematerialen. Dit verslagjaar vond er geen bijeenkomst plaats.

CEME

De Conférence de l'Enfance Missionnaire Européenne (de Conferentie over het Kindermissiewerk in Europa) komt elke twee jaar bij elkaar. Alle nationaal directeuren en medewerkers van het kindermisiewerk in de verschillende Europese landen worden hiervoor uitgenodigd. De secretaris-generaal van de Sancta Infantia te Rome, zuster Roberta Tremarelli AMSS is ook aanwezig. Er worden ervaringen en materialen uitgewisseld, bepaalde thema's worden verdiept en mogelijkheden tot samenwerking verkend. Missio Nederland heeft dit jaar niet deelgenomen aan de conferentie.

Duitstalige Missio's

Elk jaar worden de zogeheten Koöperationsgespräche georganiseerd voor de Duitstalige Missio bureaus. Ook Missio Nederland neemt aan deze gesprekken deel. Op deze bijeenkomsten staat de taak van het bevorderen van een missionair bewustzijn centraal. In 2020 vond het overleg plaats via zoom, vanwege de coronapandemie. De bureaucoördinator nam dit jaar niet deel aan het overleg.

Samenwerking met Missio Aken

Missio Nederland geeft het tijdschrift *Kerk Wereldwijd* uit in samenwerking met het uitgeversconsortium van het blad *Kontinente* (oplage 131.000), dat wordt aangestuurd door Missio Aken. Deze samenwerking betekent voor Missio Nederland een kostenbesparing op artikelen en foto's.

Vanwege de coronapandemie is de jaarlijkse conferentie met alle afzonderlijke uitgevers en redacteuren van *Kontinente* in 2020 niet doorgegaan.

Wereldmissiemaand Campagnematerialen

Missio Nederland gaat niet zelf op reis naar een land om reportages te maken en projecten te bezoeken. Om toch een goede campagne te kunnen voeren, wordt gebruik gemaakt van het campagnemateriaal van de collega's van Missio Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk. Zij beschikken over voldoende personeel en budget om reportages te maken.

De samenwerking is zodanig dat Missio Nederland meestal kosteloos gebruik mag maken van hun campagnemateriaal. Alleen voor de foto's is eventueel een honorarium verschuldigd aan de betreffende fotograaf.

Het campagnemateriaal wordt niet zomaar rechtstreeks overgenomen. Er wordt een selectie gemaakt uit het materiaal, het wordt vertaald en het wordt aangepast aan de Nederlandse situatie. In 2020 is gebruik gemaakt van het materiaal van Missio Aken.

Video “We are still here”

Bij gelegenheid van de Wereldmissiemaand is in het jaar van de coronacrisis een video geproduceerd van de gezamenlijke Pauselijke Missiewerken. Onder de titel “We are still here” werd in veel verschillende talen de boodschap doorgegeven dat Missio Pauselijke Missiewerken er nog altijd is voor de mensen.

Missio Nederland heeft de video op de website geplaatst en via een digitale nieuwsbrief onder de aandacht gebracht.

7. FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Voor een gedetailleerd overzicht van de financiële resultaten verwijzen we naar de jaarrekening 2020. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste punten.

Financieel beleid

Het beleid blijft erop gericht om naast morele steun door gebed, de hoogst haalbare financiële steun te verkrijgen voor hulp aan parochies, priesteropleidingen en kinderprojecten in de derde wereld daar waar dit het hardste nodig is. Daarvoor is Missio dank verschuldigd aan allen die haar werk ondersteunen.

Resultaat 2020

Het resultaat over 2020 dat beschikbaar is voor hulp aan plaatselijke kerken en projectsubsidies is ten opzichte van de *begroting 2020* gestegen met € 647.667 hoofdzakelijk door:

Lagere opbrengst collecten	(39.000)
Hogere opbrengst mailingen	174.000
Meer nalatenschappen	179.500
Minder studiebijdragen	(8.800)
Meer giften	326.900
Lagere inkomsten uit beleggingen	(16.000)
Niet gerealiseerd beleggingsresultaat (hogere beurskoers per ultimo van het jaar)	40.300
Lagere rentelasten en kosten van beleggingen	2.900
Winst op verkoop woning	61.600
Lagere kosten voorlichting en educatie	29.300
Geen uitgaven in kader van nieuw beleid fondsenwerving	45.000
Lagere wervingskosten	40.500
Hogere kosten administratie	(50.400)
Dotatie aan reserves en fondsen	(139.000)
	<hr/>
	646.800

Het resultaat over 2020 dat beschikbaar is voor hulp aan plaatselijke kerken en projectsubsidies is ten opzichte van het *resultaat over 2019* gestegen met € 15.327 hoofdzakelijk door:

Minder nalatenschappen	(190.500)
Lagere opbrengst collecten	(48.900)
Hogere opbrengst mailingen	158.000
Meer giften	300.800
Lagere inkomsten uit beleggingen	(15.000)
Lagere winst bij verkoop effecten	(15.200)
Niet gerealiseerd beleggingsresultaat	(160.500)
Winst op verkoop woning	61.600
Lagere kosten voorlichting en educatie	50.900
Lagere wervingskosten	23.100
Hogere kosten administratie	(19.400)
Dotatie aan reserves en fondsen	(130.700)
	<hr/>
	14.200

Baten

De opbrengsten van de fondsenwerving als geheel zijn gestegen ten opzichte van 2019. Dit komt met name door een hogere opbrengst uit giften en schenkingen.

Uitvoeringskosten

De nationaal directeur en de bestuursleden ontvangen geen bezoldiging.

Voorlichting en educatie

Het tijdschrift Kerk Wereldwijd is vijf maal verschenen, waarvan een keer als dubbelnummer. Er komen jaarlijks nieuwe abonnees bij. Dit compenseert echter niet het aantal opzeggingen. De lagere kosten voor voorlichting en educatie ten opzichte van 2019 zijn onder meer verklaarbaar door een herziening van de verdeling van de personeelskosten.

Wervingskosten

Het te mailen donateursbestand van Missio neemt gestaag af. De lagere wervingskosten ten opzichte van 2019 zijn onder meer verklaarbaar door een herziening van de verdeling van de personeelskosten.

Saldo financiële baten en lasten

Tussen ontvangst en besteding van financiële middelen verstrikt in het algemeen enige tijd. In de tussentijd worden de middelen zo goed mogelijk belegd. Missio voert een risicomijdend beleggingsbeleid.

Kengetallen

De verhouding tussen de lasten besteed aan doelstelling, wervingskosten en kosten beheer en administratie.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Besteed aan doelstelling	86,8%	74,5%	87,0%
Wervingskosten	8,1%	22,6%	9,3%
Kosten beheer en administratie	5,1%	2,9%	3,7%
TOTAAL	100%	100%	100%

De verhouding tussen wervingskosten en de som van de geworven baten:
8,8% 27,8% 12,5%

We kunnen concluderen dat deze verhoudingscijfers sterk afhankelijk zijn van de opbrengst uit nalatenschappen.

Omvang continuïteitsreserve

Missio heeft een financiële reserve opgebouwd om te kunnen voldoen aan haar verplichtingen, zoals de steun aan de kerken in de derde wereld. Op die manier waarborgen we de continuïteit van ons werk. De continuïteitsreserve bedroeg eind 2020 € 415.024. Geconstateerd is dat de reserve het in de richtlijn van het CBF gestelde plafond van maximaal 1,5 keer de jaarkosten van de werkorganisatie niet heeft overschreden.

Beleggingsbeleid

Tussen ontvangsten van de gelden en betaling aan projecten verloopt enige tijd. Daarnaast heeft Missio reserves, fondsen, voorzieningen en schulden op lange termijn. Deze op korte termijn overvloedige gelden zijn belegd in effecten en onroerend goed. De effecten hebben het risicoprofiel "neutraal". In het beleggingsstatuut is de wijze van beheer van de portefeuille opgenomen. De portefeuille is ondergebracht bij de Rabobank. Jaarlijks vindt overleg plaats over de behaalde resultaten.

Bezoldiging bestuur en directie

Bestuursleden en directie van Missio ontvangen **geen** bezoldiging.

Financiële verslaggeving

Missio hanteert voor haar financiële verslaggeving Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende organisaties.

Risicomanagement

Tot de voornaamste risico's die een organisatie als Missio loopt, behoren de financiële risico's, de bedrijfsrisico's en reputatierisico's.

- Financiële risico's

Missio is afhankelijk van giften van het Nederlandse publiek. Economische ontwikkelingen bepalen mede de hoogte van die giften. Om te voorkomen dat Missio haar doelstellingen niet kan halen omdat de inkomsten tegenvallen, heeft Missio een continuïteitsreserve opgebouwd. Een subsidieprocedure waakt over de toekenning van projectgelden en een goede besteding hiervan. Daarnaast vinden interne controles plaats op de naleving van alle (financiële) procedures.

- Bedrijfsrisico's

De omvang van het personeelsbestand van Missio is zeer gering.

In geval van uitval van het personeel kan Missio terugvallen op de bestuursleden.

- Reputatierisico's

Missio is voor haar inkomsten grotendeels afhankelijk van donaties. Iedere gift is een blijk van vertrouwen in het werk van Missio. Daarom communiceert Missio eerlijk, open en helder. Daarom leeft Missio richtlijnen na uit de gedragscodes 'Goed Bestuur voor Goede Doelen' en 'Reserves Goede Doelen'. Daarnaast heeft Missio een eigen gedragscode opgesteld, die jaarlijks geëvalueerd wordt. Zodra de omstandigheden waaronder Missio werkt of haar activiteiten wijzigen, past Missio zo nodig haar beleid aan. Al deze maatregelen helpen Missio om het risico op negatieve publiciteit en reputatieschade beperkt te houden. Missio heeft ook een klachtenregeling. Uit het feit dat jaarlijks nauwelijks klachten worden ontvangen, kan men concluderen dat Missio met respect omgaat jegens haar donateurs en andere belanghebbenden.

Omdat Missio onderdeel is van de wereldwijde Rooms-katholieke Kerk, ondergaat ze ook invloed van de beeldvorming en reputatie van de Kerk, in positieve dan wel negatieve zin.

8. TOEKOMST

De grote lijn voor 2021 zal evenals vorige jaren het vergroten van de naamsbekendheid van Missio zijn en daarmee mogelijk op langere termijn betrokkenheid bij Missio en nieuwe donateurs. Vooral het tijdschrift *Kerk Wereldwijd* zal daarin een rol vervullen. Daarnaast richt Missio zich op het handhaven van de huidige donateurs en inkomsten. Dit alles om te zorgen dat de steun aan parochies en bisdommen in de derde wereld mogelijk blijft.

Uitgaande van het meerjaren beleidsplan 2017-2021 zal de komende jaren samenwerking met andere organisaties eveneens prioriteit hebben. Dit betreft zowel het intensiveren van huidige samenwerkingsverbanden als het verkennen van nieuwe mogelijkheden, zowel in Nederland als internationaal.

Het aantal abonnees van *Kerk Wereldwijd* neemt elk jaar verder af. Daarom zal Missio in 2021 zich inspannen voor vergroting van het lezerspubliek en het aantal abonnees. Tevens zal gezocht worden naar digitale mogelijkheden om het tijdschrift een groter bereik te geven.

Tabel 10: Verwachte inkomsten Kerk Wereldwijd in 2021

	Aantal betalende abonnees	Bedrag
Via incasso	710	7.100
Overig	900	9.900
TOTAAL	1.610	17.000

Kansen en uitdagingen

Kwetsbaarheid van de organisatie

Missio is volledig afhankelijk van giften van derden en is daardoor kwetsbaar. Er zijn immers veel organisaties voor Goede Doelen waaraan mensen kunnen schenken. Het blijft voor Missio derhalve belangrijk om ook in 2021 in haar publicaties de unieke positie te benadrukken en wat dit betekent voor degenen die gesteund worden.

Missio probeert die kwetsbaarheid op te vangen door zich te verzekeren van zoveel mogelijk inkomsten op lange termijn. De nadruk bij de fondsenwerving zal steeds meer gaan liggen op het omzetten van eenmalige donaties in doorlopende machtigingen. De mogelijkheden van een schenkingsovereenkomst en het nalaten bij testament zullen eveneens vaker benadrukt worden.

Naamsbekendheid

Een uitdaging voor Missio ligt in het vergroten van haar naamsbekendheid en doelstellingen. Ook vanwege haar kleine omvang in het veld van missionaire organisaties is Missio bij velen niet of nauwelijks bekend.

Donateursbestand

Het donateursbestand van Missio vertoont al enkele jaren een dalende lijn. De grootste oorzaak hiervan is de vergevorderde leeftijd van de Missio-donateurs. Behalve uiteraard het overlijden, is ook bijvoorbeeld de opname in een verpleeghuis een reden tot het stopzetten van het donateurschap.

Voor Missio ligt er een grote uitdaging de komende jaren om een nieuwe en iets jongere doelgroep donateurs te bereiken. Gezien de afhankelijkheid van Missio van giften, is het noodzakelijk de dalende lijn om te buigen.

Missio Nederland zal ook op het gebied van de fondsenwerving stappen gaan zetten in de richting van samenwerking met andere Missio-bureaus en mogelijk gebruik gaan maken van de expertise van deze bureaus.

Tabel 11: Verwachte opbrengst mailingacties 2021

	Aantal giften eerste 6 weken	Bedrag per gift	Totaal eerste 6 weken	Rest van het jaar	Totaal 2021
Voorjaarsactie	900	28	25.200	11.800	37.000
Roepingenzondag	1.000	26	26.000	14.000	40.000
Zomeractie	800	25	20.000	10.000	30.000
Wereldmissiemaand	1.200	30	36.000	31.000	67.000
Kerstactie	1.000	25	25.000	6.000	31.000

Tabel 12: Verwachte opbrengst collectes Wereldmissiemaand 2021

	Aantal deelnemende parochies	Gemiddeld bedrag	Totaal
Parochies	555	200	111.000
Kloosters	50	180	9.000
Parochies Kindercollecte	200	125	25.000

Verkorte begroting 2021:

	€	€	€
Baten van particulieren		745.500	
Baten van organisaties zonder winststreven		<u>35.000</u>	
			780.500
Besteed aan doelstelling			
Voorlichting en educatie	164.200		
Hulp aan plaatselijke kerken	367.000		
projectsubsidies	<u>70.000</u>		
		601.200	
Wervingskosten		141.100	
Kosten beheer en administratie		<u>74.700</u>	
Som van de lasten			<u>817.000</u>
Saldo voor financiële baten en lasten			(36.500)
Saldo financiële baten en lasten			<u>36.500</u>
Saldo van baten en lasten			0

9. VERSLAG TOEZICHTHOUDEND ORGAAN MISSIO

Missio kent geen statutaire Raad van Toezicht. De toezichhoudende taak is bij Missio statutair toegekend aan de Algemene Raad. De Algemene Raad (bestuur en missiesecretarissen / diocesane directeuren) heeft in het verslagjaar een maal schriftelijk vergaderd en is een maal in een videovergadering bijeen geweest. De Raad heeft de door het bestuur opgestelde en door de externe accountant gecontroleerde jaarrekening 2019 goedgekeurd.

De Raad heeft geconstateerd dat de voorgenomen resultaten voor 2019 in grote lijnen behaald zijn. De Raad is van mening dat de doelstellingen voortdurend kritisch bekeken en bijgesteld dienen te worden.

De verantwoordingsverklaring over 2019 is vastgesteld.

In de Raad is het belang van samenwerking met andere katholieke missionaire organisaties naar voren gebracht. Met het oog op de toekomst is het aanbevelenswaardig om gezamenlijk beleid te ontwikkelen. De Raad is zich er overigens van bewust dat dit niet de verantwoordelijkheid is van Missio alleen, maar van alle betrokken organisaties en van de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

De begroting voor het jaar 2021 is goedgekeurd in samenhang met het jaarplan 2021 en het meerjaren beleidsplan 2017-2021.

10. VERKORTE VERANTWOORDINGSVERKLARING

Het jaarverslag 2020 is opgesteld conform de Richtlijn Verslaglegging Fondsenwervende Instellingen en de eisen van het Reglement CBF-Keur.

A. Besturen en toezicht houden

Missio kent twee organen: de Algemene Raad en het bestuur. Het bestuur maakt deel uit van de Algemene Raad. Missio kent geen statutaire Raad van Toezicht. De toezichthoudende taak is bij Missio statutair toegekend aan de Algemene Raad. De Algemene Raad heeft onder andere als taak het goedkeuren van de begroting, de jaarrekening en het beleidsplan en het benoemen en ontslaan van bestuursleden. Het bestuur is belast met het besturen van Missio. Voor deze taak laat het bestuur zich bijstaan door een bureau van geringe omvang met de voorzitter van het bestuur als directeur.

De Algemene Raad als toezichthoudend orgaan bestaat uit zeven personen. Zij worden uit hoofde van hun functie in het bisdom waar zij werkzaam zijn door de plaatselijke bisschop benoemd als afgevaardigde van dat bisdom in de Algemene Raad. De betreffende bisschop kan het lidmaatschap van de afgevaardigde beëindigen. In de huidige statuten zijn, behalve voor de voorzitter, geen regels voor herbenoeming opgenomen. Noch de leden van de Algemene Raad noch de leden van het bestuur, inclusief de nationaal directeur ontvangen een vergoeding.

Het bestuur ontvangt van het bureau elk kwartaal een financiële rapportage met analyse. Het jaarverslag en de jaarrekening worden door het bestuur vastgesteld en ter goedkeuring aan het toezichthoudend orgaan voorgelegd. Jaarlijks hebben de voorzitter en de penningmeester een evaluatie over het beleggingsbeleid met de vermogensbeheerder. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in het beleggingsstatuut. Extern toezicht wordt uitgevoerd door WITH Accountants en het Centraal Bureau Fondsenwerving.

B. Beleid

Het beleid van Missio is erop gericht haar twee doelstellingen te kunnen realiseren, d.w.z.: het bevorderen van een missionair bewustzijn onder de katholieke gelovigen in Nederland en het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld.

Voor het bevorderen van een missionair bewustzijn richt Missio zich in haar beleid op de Wereldmissiemaand, het tijdschrift Kerk Wereldwijd en haar beide websites. Jaarlijks wordt een jaarplan opgesteld met activiteiten op basis van de evaluatie van het voorafgaande jaar. Deze evaluatie gebeurt, waar mogelijk, aan de hand van meetbare gegevens, zoals het aantal bestellingen van materialen voor de Wereldmissiemaand, het aantal abonnees op Kerk Wereldwijd, het aantal bezoekers van de websites. Toch vertellen cijfers in verband met het bevorderen van een missionair bewustzijn niet het hele verhaal. Van oudsher en nog steeds zijn de twee pijlers van Missio: gebed en financiële steun. De kracht van het gebed is niet in cijfers te vangen.

Met betrekking tot het financieel ondersteunen van armlastige parochies en bisdommen in de derde wereld is het beleid van Missio gericht op het handhaven van de huidige donateurs en inkomsten. De mailingacties worden gemonitord en geëvalueerd, evenals de andere vormen van fondsenwerving. Op basis van de evaluaties wordt besloten tot voortgang dan wel andere activiteiten. De na te streven opbrengsten worden opgenomen in de begroting.

C. Doelrealisatie

Het aantal opgezegde abonnementen op het tijdschrift Kerk Wereldwijd compenseert niet het aantal nieuwe abonnees. Het bezoek aan de website van Missio is iets afgenomen. Het bezoek aan de website Missiokids is ongeveer gelijk gebleven met het voorgaande jaar. De bestellingen van het materiaal van de Wereldmissiemaand zijn in 2020 beduidend lager in vergelijking met voorgaande jaren. Dit is te wijten aan de coronamaatregelen waardoor er minder kerkbezoekers mochten zijn en er dus minder behoefte was aan materialen.

Het aantal donateurs neemt elk jaar af. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling aangezien Missio afhankelijk is van haar donateurs voor het realiseren van haar doelstellingen.

In onderstaande tabellen is te zien dat Missio haar doelstellingen op het gebied van fondsenwerving heeft bereikt. De werkelijke opbrengst wordt aangegeven in relatie tot de begroting. Op de onderdelen zijn wel verschillen te zien.

Tabel 13: De baten van de fondsenwerving ten opzichte van de begroting

	Werkelijk 2020	Begroot 2020
Kerkcollectes	109.390	148.000
Donaties en giften	897.014	405.000
Nalatenschappen	369.456	190.000
TOTAAL	1.375.861	743.000

Tabel 13a: Opbrengsten kerkcollectes ten opzichte van de begroting

Kerkcollectes	Werkelijk 2020	Begroot 2020
Wereldkerkbijdrage	2.877	3.000
Wereldmissiemaand	82.382	120.000
Wereldmissiedag van de kinderen	24.132	25.000
TOTAAL	109.390	148.000

Tabel 13b: Opbrengsten donaties en giften ten opzichte van de begroting

Donaties en giften	Werkelijk 2020	Begroot 2020
Mailingacties	378.942	205.000
Studiebijdragen	41.201	50.000
Giften en schenkingen	476.872	150.000
TOTAAL	897.014	405.000

Tabel 13c: Opbrengsten mailingacties ten opzichte van de begroting

Mailingacties	Werkelijk 2020	Begroot 2020
Voorjaarsactie	54.324	39.000
Roepingenzondag	68.618	37.000
Zomeractie kinderen	26.301	27.000
Wereldmissiemaand	131.496	71.000
Kerstactie	98.203	31.000
Extra acties	0	0
TOTAAL	378.942	205.000

D. Relaties met belanghebbenden

Missio besteedt veel aandacht aan een goede communicatie met alle belanghebbenden: vrijwilligers en beroepsmedewerkers, donateurs en relaties. De vijf mailings in het jaar geven onder meer een verantwoording aan de donateurs over de bestede gelden. De ondersteuners van een priesterstudent worden geregeld op de hoogte gehouden van het wel en wee van 'hun' student en het seminarie. Via de digitale nieuwsbrief worden belanghebbenden en geïnteresseerden geïnformeerd over bestuur en beleid, fondsenwerving en financiële zaken. Het jaarverslag en de jaarrekening staan op de website en worden op verzoek toegestuurd. De jaarlijkse Ontmoetingsdag in het kader van de Wereldmissiemaand zal in de toekomst een andere vorm krijgen.

De feedback van de belanghebbenden op de diverse activiteiten en publicaties van Missio wordt genoteerd en meegewogen bij de evaluatie. Men kan zelf aangeven of en hoe vaak men (digitale) post wenst te ontvangen. Klachten die bij Missio binnenkomen worden geregistreerd en binnen twee weken afgehandeld. Hiervoor wordt een klachtenregister aangehouden.

E. Optimale besteding van middelen

De geworven fondsen dienen zoveel als mogelijk te worden besteed aan de primaire doelstelling van Missio. Nagenoeg alle bestedingen van de ontvangen gelden worden voorbereid, getoetst en beoordeeld door de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volken te Rome. De directe invloed van Missio Nederland is beperkt. Er is wel ruimte om wensen kenbaar te maken, namelijk aan welke landen het in Nederland ingezamelde geld besteed wordt. Missio Nederland maakt ten volle gebruik van deze mogelijkheid en geeft elk jaar haar wensen door aan de bevoegde instanties. De wensen worden bijna in alle gevallen gehonoreerd.

Alle aanwezige leden van de Algemene Raad en het bestuur van Missio hebben deze verantwoordingsverklaring onderschreven op 8 juni 2021.

Alle aanwezige leden van de Algemene Raad en het bestuur van Missio hebben deze verantwoordingsverklaring onderschreven op 8 juni 2021.

NAAM	HANDTEKENING
V.H.Th. Goulmy Voorzitter bestuur	
B.G. Hartmann Vicevoorzitter bestuur	
J.M.M. van de Loo Secretaris bestuur	
K.H.M. Donners Penningmeester bestuur	
A.Th.M. Erich AR, bisdom Groningen-Leeuwarden	
E. Wever AR, bisdom 's-Hertogenbosch	
G.H.B. Bruggink AR, bisdom Haarlem-Amsterdam	
J.H.M. Maasen AR, bisdom Rotterdam	

MISSIO

JAARREKENING 2020

INHOUD

Inleiding pagina 1.

Balans per 31 december 2020 pagina 3.

Staat van baten en lasten 2020 pagina 4.

Toelichting pagina 5.

Bijlagen:

A. Toelichting bestedingen

B. Verstrekte subsidies in 2020

C. Kasstroomoverzicht

HET JAAR 2020

ALGEMEEN

Het doel van Pauselijke Missiewerken Nederland (MISSIO) is de bevordering van een missionaire geest onder de gelovigen en hun samenwerking in geestelijke en materiële zin met het werk van de wereldwijde evangelisatie. Dit doel wordt verwezenlijkt door het geven van voorlichting en financiële ondersteuning.

JAARVERSLAGGEVING

De jaarrekening van Pauselijke Missiewerken Nederland (hierna ook PMW) heeft betrekking op de economische eenheid welke bestaat uit:

- Pauselijke Missiewerken Nederland KvK nr 53234480
doel: het volk van God met een missionaire geest te doordringen
- Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken KVK nr 41151392
doel: het bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Pauselijke Missiewerken Nederland en het bevorderen van de verlening van geestelijke en materiele steun aan de opbouw van de jonge kerken in de derde wereld.
Zij zijn gevestigd te Den Haag. Als bestuur van al deze stichtingen treedt op het bestuur van de Stichting Nationaal Bureau voor Missiewerken.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
Tenzij anders vermeld luiden bedragen in Euro (€).

Richtlijn 650

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen.

Bezoldiging bestuur en directie

Bestuursleden en directie ontvangen **geen** bezoldiging.

In de regio Wuhan in China begon in december 2019 de uitbraak van het coronavirus. Medio februari 2020 was het virus in heel Europa (waaronder Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk in bedwang te houden heeft de Nederlandse regering maatregelen getroffen. Wereldwijd zijn vergelijkbare maatregelen getroffen. Paus Franciscus heeft bij de Pauselijke Missiewerken (Missio) een noodfonds ingesteld voor hulp aan de mensen en lokale geloofsgemeenschappen die getroffen zijn door het coronavirus. Het noodfonds zal gebruikt worden ter ondersteuning van de geloofsgemeenschappen in de ruim 1.100 missiebisdommen die de gevolgen van het coronavirus hard zullen voelen. De opbrengst was ruim EUR 262.000.

BALANS PER 31 DECEMBER

ACTIVA	2020	2019
	€	€
Vaste activa (1)	268.935	485.000
Vorderingen (2)	176.637	449.595
Effecten (3)	2.167.779	2.068.705
Liquide middelen (4)	806.639	393.525
	<u>3.151.055</u>	<u>2.911.825</u>
Totaal	<u><u>3.419.990</u></u>	<u><u>3.396.825</u></u>
PASSIVA	2020	2019
	€	€
<i>Reserves en fondsen</i>		
-reserves (5)		
Stichtingskapitaal	45	45
Continuïteitsreserve	415.024	353.377
Fonds Activa Bedrijfsvoering	-	-
	<u>415.069</u>	<u>353.422</u>
-fondsen (6)		
Kerstfonds	135.138	58.144
Vos de Wael-Sutoriusfonds	99.006	93.766
Fonds Claessens	535.430	635.430
	<u>769.574</u>	<u>787.340</u>
	1.184.643	1.140.762
Vorzieningen (7)		
Onderhoud gebouw	70.858	70.858
	<u>70.858</u>	<u>70.858</u>
Langlopende schulden (8)	709.113	714.597
kortlopende schulden (9)	<u>1.455.376</u>	<u>1.470.608</u>
Totaal	<u><u>3.419.990</u></u>	<u><u>3.396.825</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
	€	€	€
BATEN			
-Baten van particulieren (10)	1.151.762	707.850	1.121.769
-Baten van bedrijven (11)	360	150	450
-Baten van organisaties zonder winststreven (12)	223.739	35.000	35.813
Som van de geworven baten	1.375.861	743.000	1.158.032
-Overige baten (13)	0	0	0
Som van de baten	1.375.861	743.000	1.158.032
LASTEN			
Besteed aan doelstelling			
-voorlichting en educatie (14)	142.919	172.280	193.820
-hulp aan plaatselijke kerken (15)	804.375	484.561	1.066.152
-hulp namens paus Franciscus inzake Coronafonds	262.819	0	0
-bijeenkomst Europese directeuren	0	0	9.280
-project subsidies (16)	90.036	25.000	75.750
	1.300.149	681.841	1.345.002
Wervingskosten (17)	121.229	206.713	144.303
Kosten beheer en administratie	76.747	26.356	57.387
Som van de lasten	1.498.125	914.910	1.546.692
Saldo voor financiële baten en lasten	(122.264)	(171.910)	(388.660)
Saldo financiële baten en lasten (18)	165.045	76.000	300.699
Saldo van baten en lasten	42.781	(95.910)	(87.961)
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	61.647	0	0
Kerstfonds	76.994	0	7.949
Fonds activa bedrijfsvoering	0	0	0
Fonds Claessens	(100.000)	(100.000)	(100.000)
Vos de Wael-Sutorius Fonds	5.240	5.240	5.240
Schulden korte termijn	(1.100)	(1.150)	(1.150)
Totaal	42.781	(95.910)	(87.961)
Percentage van de wervingskosten tot de baten	8,8	27,8	12,5
Percentage besteding aan de doelstelling/ totaal van de baten	94,5	91,8	116,1
Percentage kosten beheer en administratie/ som der lasten	5,1	2,9	3,7

TOELICHTING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Uitgangspunt voor waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat vormt, tenzij anders vermeld, de historische verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

VREEMDE VALUTA

Bedragen, die luiden in vreemde valuta, zijn omgerekend in Euro tegen de per balansdatum geldende koersen.

Koersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Het bedrijfspand is met ingang van 1997 gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met de afschrijvingen, de boekwaarde is inmiddels nihil.

De laatste taxatiewaarde in het kader van de W.O.Z. (per 1 januari 2020) bedraagt € 280.000.

BELEGGINGEN

- effecten : beurskoers per balansdatum
- onroerend goed : W.O.Z. taxatiewaarde per 31 december 2015
- leningen op schuldbekentenis : nominale waarde

Het in 2020 niet gerealiseerde koersverschil is ten gunste gebracht van het resultaat over 2020.

“In 2021 wordt een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van vastgoedbeleggingen, die vanaf 2021 worden gewaardeerd op historische kosten.

Per eind 2020 bedraagt de boekwaarde van de vastgoedbelegging € 266.750.”

BLOOT EIGENDOM

Ultimo 2020 bedroeg het aantal verkrijgingen belast met vruchtgebruik 0. (Ultimo 2019 0)

BATEN

De baten uit eigen fondsenwerving betreffen de daadwerkelijk door Missio in het verslagjaar ontvangen bijdragen met dien verstande dat de opbrengsten van de mailingacties worden toegekend aan de periode waarin de actie is gevoerd; verder worden de opbrengsten uit nalatenschappen verantwoord in het jaar waarin de opbrengst betrouwbaar kan worden vastgesteld (afrekening van de notaris / executeur).

LASTEN

De kosten welke worden gemaakt ten behoeve van de fondsenwerving worden direct ten laste gebracht van de fondsenwerving.

De bestedingen inzake doelstelling voorlichting en educatie zijn uitgaven voor missionaire vorming in Nederland. De bestedingen inzake eigen activiteiten hebben betrekking op het uitgeven van het tijdschrift Kerk Wereldwijd alsmede uitgaven voor projecten in scholen, parochies en de Derde Wereld.

De lasten kunnen worden onderscheiden in directe kosten en kosten eigen organisatie. De directe kosten kunnen rechtstreeks toegerekend worden aan fondsenwerving c.q. doelstelling. De kosten eigen organisatie worden toegerekend op basis van verdeelsleutels. Op basis van afspraken met de fiscus worden deze kosten voor 40% toegedeeld aan fondsenwerving en voor 60% aan educatie.

TOELICHTING

BALANS

VASTE ACTIVA (1)

Het verloop gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

	Gebouwen €	Inventarissen / computer apparatuur €	Totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2020	485.000	0	485.000
Aanschaffingen	0	4.915	4.915
Desinvesteringen	(220.000)		(220.000)
Herwaardering	0	0	0
	265.000	4.915	269.915
Afschrijvingen	0	(980)	(980)
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>265.000</u>	<u>3.935</u>	<u>268.935</u>
De cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2020 bedragen	<u>0</u>	<u>21.322</u>	<u>21.322</u>

Gebouwen

De W.O.Z. waarde van het bedrijfspand bedraagt € 280.000 (zowel peildatum 1 januari 2019 als 1 januari 2020)

Het bedrijfspand is geheel afgeschreven.

Een van de woonhuizen is verkocht (boekwaarde € 220.000 - winst EUR 61.647)

Het andere pand betreft een woonhuis dat in het kader van de doelstelling wordt aangehouden. en is opgenomen tegen de taxatiewaarde per 31 december 2015.

De WOZ waarde per 1 januari 2020 bedraagt € 410.000.

Inventarissen / computerapparatuur

Aanschafwaarde 1 januari 2020	20.342
Afschrijvingen	<u>(20.342)</u>
Boekwaarde per 1 januari 2020	0

Mutaties in boekjaar

Investeringen	4.915
Afschrijvingen	(980)
Desinvesteringen	<u>0</u>
Totaal mutaties	3.935

Aanschafwaarde 31 december 2020	25.257
Afschrijvingen	<u>(21.322)</u>
Boekwaarde per 31 december 2020	3.935

De afschrijvingen voor inventarissen / computerapparatuur zijn gebaseerd op een geschatte economische gebruiksduur van drie tot zes jaar.

VORDERINGEN (2)

	2020 €	2019 €
Nog te ontvangen erfenissen	156.500	431.646
Overlopende activa	100	1.720
Belastingen premies sociale verzekeringen	5.471	2.211
Overige vorderingen	5.077	4.135
Rente	<u>9.489</u>	<u>9.883</u>
	<u>176.637</u>	<u>449.595</u>

De overlopende activa betreffen waarborgsommen en vooruitbetalingen.

TOELICHTING

EFFECTEN (3)

	stand 1 jan 2020	aankopen/ verkrijgingen	verkopen/ lossingen	niet gereaa- liseerde waar- de stijgingen	stand 31 dec 2020
	€	€	€	€	€
Aandelen	1.154.464	221.952	(185.108)	61.494	1.252.802
Obligaties	914.241	103.880	(108.445)	5.301	914.977
	2.068.705	325.832	(293.553)	66.795	2.167.779

LIQUIDE MIDDELEN (4)

Onder de liquide middelen zijn direct opeisbare deposito's begrepen ten bedrage van € 0 (2020: € 0)

EIGEN VERMOGEN	saldo 1 januari 2020	mutaties	saldo 31 december 2020
	€	€	€
Reserves (5)			
Stichtingskapitaal	45	-	45
Continuïteitsreserve	353.377	61.647	415.024
Reserve activa bedrijfsvoering	0	0	0
	353.422	61.647	415.069

Continuïteitsreserve

Deze reserve fungeert als buffer om te kunnen voldoen aan onze verplichtingen en fungeert als buffer bij eventuele tegenvallers.

Missio heeft een financiële reserve opgebouwd om te kunnen voldoen aan haar verplichtingen, zoals de steun aan de kerken in de derde wereld. Op die manier waarborgen we de continuïteit van ons werk. Geconstateerd is dat de reserve het in de richtlijn van het CBF gestelde plafond van maximaal 1,5 maal de jaarkosten van de werkorganisatie niet heeft overschreden.

Na de dotatie van € 66.795 bedroeg de continuïteitsreserve eind 2020 € 415.024.

Voor Missio zou het plafond uitkomen op € 462.117.

Wij zijn van mening dat de continuïteitsreserve zich op een aanvaardbaar niveau bevindt.

Stand 1 januari 2020	353.377
Dotatie uit exploitatiesaldo 2020	61.647
Mutatie activa bedrijfsvoering	0
Stand 31 december 2020	<u>415.024</u>

Reserve activa bedrijfsvoering

Stand 1 januari 2020	€ 0
Mutatie 2020	0
Stand 31 december 2020	<u>0</u>

Dit betreft inventaris benodigd voor de bedrijfsvoering.

TOELICHTING

	saldo 1 januari 2020		mutaties	saldo 31 december 2020	
Fondsen (6)	€	€	€	€	€
Kerstfonds		58.144	76.994		135.138
Vos de Wael-Sutorius fonds		93.766	5.240		99.006
Fonds Claessens		635.430	(100.000)		535.430
		<u>787.340</u>	<u>(17.766)</u>		<u>769.574</u>

Kerstfonds

Uit dit Fonds worden kleinschalige projecten gesubsidieerd welke niet door derden worden gehonoreerd.

	€
Stand 1 januari 2020	58.144
Dotatie uit exploitatiesaldo 2020	<u>93.994</u>
	152.138
Verstrekt in 2020	<u>(17.000)</u>
Stand 31 december 2020	<u>135.138</u>

Vos de Wael-Sutorius Fonds

Dit betreft een Fonds op naam. Jaarlijks zullen, vanaf 2016, uit de opbrengst priesterstudenten gesteund worden.

	€
Stand 1 januari 2020	93.766
Ontvangen giften	5.000
Uitgekeerd uit 2020	(241)
Rente	<u>481</u>
Stand 31 december 2020	<u>99.006</u>

Fonds Claessens

Dit betreft de opbrengst uit een nalatenschap, krachtens testament bestemd voor studiebeurzen voor studenten aan katholieke universiteiten in de Derde Wereld.

In overleg met de Secretaris Generaal van de Internationale Pauselijke Missiewerken te Rome is besloten het bedrag in Nederland voor onbepaalde tijd in depot te houden.

Vanaf 2018 wordt jaarlijks een bedrag groot € 100.000 uitgekeerd aan het Sint Petrus Apostelfonds als bijdrage aan seminaries.

	€
Stand 1 januari 2020	635.430
Onttrekking	<u>(100.000)</u>
Stand 31 december 2020	<u>535.430</u>

TOELICHTING

VOORZIENINGEN (7)

Voorziening onderhoud gebouw

Om de kosten van het bijzonder onderhoud gelijkmatig over de jaren te spreiden is besloten tot het vormen van deze voorziening. De omvang van het fonds is groot genoeg. De kosten voor groot onderhoud worden ten laste van de voorziening geboekt.

	€	€	
Stand 1 januari 2020			70.858
Dotatie t.l.v. resultaat 2020		0	
Kosten voor groot onderhoud		0	
		<u>0</u>	
Stand 31 december 2020			<u><u>70.858</u></u>

LANGLOPENDE SCHULDEN (8)

	2020	2019
	€	€
Depot - crediteuren	709.113	714.597
	<u>709.113</u>	<u>714.597</u>

Depots en depot-crediteuren betreffen door derden bij Missio gedeponeerde gelden.
Alle depots hebben een looptijd langer dan 5 jaar.

KORTLOPENDE SCHULDEN (9)

	2020	2019
	€	€
Belasting en premies sociale verzekeringen	4.567	5.721
Crediteuren	5.854	4.065
Te betalen giften en bijdragen	22.350	8.865
Overlopende passiva	19.591	65.809
Subsidies	1.403.014	1.386.148
	<u>1.455.376</u>	<u>1.470.608</u>

Specificatie subsidies:

	€
Stand per 1 januari 2020	1.386.148
Exploitatieresultaat 2020	<u>1.067.193</u>
	2.453.341
Verstrekt in 2020 zie onderstaande toelichting	<u>(1.050.327)</u>
Nog te betalen per 31 december 2020	<u><u>1.403.014</u></u>

TOELICHTING

VERSTREKTE SUBSIDIES AAN DOOR ROME VOORGEDRAGEN PROJECTEN

Via het Internationale solidariteitsfonds in Rome zijn uit de jaarrekening 2019 de subsidies als volgt verstrekt:

Fonds voor Geloofsverbreiding	494.386
Sint Petrus Apostel Fonds	345.941
Kinderfonds	210.000
	<hr/>
	1.050.327

Fonds voor Geloofsverbreiding € 494.386

Dit geld is bestemd voor een bijdrage in het exploitatietekort van de bisdommen en voorts voor de bouw van kerken, kapellen en parochiële centra. Een overzicht waarin een specificatie is opgenomen van de diverse bestemmingen is op het bureau van Missio aanwezig.

Bestemd voor bisdommen in Benin	101.000
Bestemd voor bisdommen in Guinee	123.000
Bestemd voor bisdommen in India	104.310
Bestemd voor bisdommen in Ivoorkust	59.427

Voor Domus Missionalis te Vaticaanstad bestemd voor onderhoud van buitenlandse studenten aan het Mater Ecclesiae College, het San Paolo Apostolo College, het San Pietro Apostolo College en het Collegio Missionario Internazionale San Giuseppe

	81.255
	<hr/>
	468.992
Kosten Internationale Missio bureau Rome	25.394
Totaal	<hr/>
	494.386

In het kader van transparantie is besloten om de kosten van het bureau in Rome te verdelen over alle Missio's.

Sint Petrus Apostel Fonds € 345.941

Deze gelden zijn bestemd als exploitatie-subsidie voor seminaries en bijdragen aan novicen.

Overgemaakt naar seminaries in de volgende landen:

India 3 seminaries	184.998
Indonesia 2 seminaries	138.249
	<hr/>
	323.247
Bijdrage in de bureaunkosten van Apostelfonds	22.694
Totaal	<hr/>
	345.941

Kinderfonds € 210.000

Dit bedrag is bestemd voor specifiek daartoe aangevraagde en goedgekeurde hulpprojecten voor kinderen.

voor 2 met name genoemde projecten in Benin	9.844
voor 7 met name genoemde projecten in India	37.339
voor 5 met name genoemde projecten in Liberia	28.656
voor 6 met name genoemde projecten in Nigeria	57.746
voor 11 met name genoemde projecten in Sri Lanka	46.023
voor 5 met name genoemde projecten in Uganda	30.392
Totaal	<hr/>
	210.000

Een beschrijving van de projecten is op het bureau van Missio aanwezig.

TOELICHTING

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Baten van particulieren (10):			
Nalatenschappen	369.456	190.000	559.984
Donaties en giften	782.306	517.850	561.785
	1.151.762	707.850	1.121.769
Baten van bedrijven (11)	360	150	450
Baten van andere organisaties zonder winststreven (12):			
Donaties en giften	223.739	35.000	35.813
Overige baten en lasten (13)			
Divers	0	0	0
Per saldo baten	1.375.861	743.000	1.158.032

Donaties en giften:

Hogere baten i.v.m. eenmalige giften en bijdragen aan het Coronafonds

Donaties van andere organisaties zonder winststreven:

Hogere baten i.v.m. bijdrage aan het Coronafonds

TOELICHTING

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

Doelstelling Voorlichting en Educatie (14)

	uitkomst 2020	begroting 2020	uitkomst 2019
€	€	€	
Eigen activiteiten			
Activiteiten Missio/Kinderen	7.259	17.000	9.695
Exploitatie tijdschrift Kerk Wereldwijd	26.760	31.960	30.279
Website Missio	1.586	2.000	1.826
Website Missio Kids	3.522	1.000	699
Drukwerk, porti mailingsacties	5.564	0	0
Symposia	0	5.000	0
Bijzondere Wereldmissiemaand 2019	0	0	4.268
Overige kosten	2.754	1.000	3.890
Sub totaal	47.445	57.960	50.657
Verstrekte subsidies CFMV	0	12.500	25.000
Uitvoeringskosten eigen organisatie	95.474	101.820	118.163
Totaal voorlichting en educatie	142.919	172.280	193.820

Drukwerk, porti mailingsacties: voorheen geheel gerapporteerd als fondsenwerving

Exploitatie tijdschrift Kerk Wereldwijd exploitatie kosten	42.080	48.960	45.706
bijdrage abonnementen	(15.320)	(17.000)	(15.427)
bijdrage adverteerders	-	-	-
exploitatietekort	26.760	31.960	30.279

Vanaf 2007 is Kerk Wereldwijd het nieuwe Missie tijdschrift. Het is in 2020 5 maal uitgekomen.

De subsidie aan het CFMV betreft ons deel in de bijdrage van de Missionaire organisaties aan de Bisdommen ten behoeve van hun missionaire taken over het jaar 2018 en 2019. Deze taken worden door de Bisdommen zelfstandig en onafhankelijk uitgevoerd. Over het jaar 2020 is geen verzoek tot subsidie ontvangen en derhalve niet verstrekt.

TOELICHTING

Doelstelling hulp aan plaatselijke kerken (15)

In het jaar volgend op het boekjaar wordt in de Algemene Vergadering van Nationale directeuren beslist aan welke plaatselijke kerken de gelden besteed worden.

Het totaal beschikbaar uit 2019 is als volgt onderverdeeld:

Geloofsverbreiding (bisdommen en kerken)	489.996
Sint Petrus Apostel Fonds (priesteropleidingen)	369.340
Kinderfonds	206.816
	<u>1.066.152</u>

Doelstelling Projectsubsidies (16)

Missio ontvangt geregeld verzoeken voor financiële ondersteuning. Vanwege de internationale samenwerking kan Missio slechts incidenteel op deze verzoeken ingaan. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet men aan bepaalde voorwaarden voldoen. De verzoeken worden onder supervisie van de nationaal directeur besproken en beoordeeld.

In 2020 heeft Missio de volgende projecten rechtstreeks ondersteund:

Project	bedrag in €
Opvang kinderen in Huize Nazareth in Ghana, zuster Stan Therese Mumuni	5.000
Bijscholingsproject leerkrachten katholiek onderwijs in N'Zérékoré in Guinée, abbé Jean-Marie Guemou	6.000
Hulp voor vrouwen in Maradi, Niger, zuster Marie Catherine Kingbo	3.000
Opvang vluchtelingen in Yola, Nigeria, bisschop Stephen Mamza	3.000
Totaal ten laste van Kerstfonds	<u>17.000</u>
Verstrekke bestemde bijdragen (zie bijlage B)	<u>73.036</u>
Totaal doelstelling projectsubsidies	<u><u>90.036</u></u>

TOELICHTING

Wervingskosten (17)

	uitkomst 2020	begroting 2020	uitkomst 2019
	€	€	€
Directe wervingskosten			
Kosten betalingsverkeer	2.526	3.500	1.673
Publiciteit/advertenties	4.034	6.000	4.311
Drukwerk, porti mailingacties	26.531	35.000	29.816
WMM materiaal	4.151	1.000	4.237
Bijzondere Wereldmissiemaand	0	0	4.268
CBF/keurmerk	4.312	3.500	3.180
Overige kosten	4.968	1.000	13.966
Nieuw beleid	0	45.000	0
Totaal	<u>46.522</u>	<u>95.000</u>	<u>61.451</u>
Uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>74.707</u>	<u>111.713</u>	<u>82.852</u>
Totaal wervingskosten	121.229	206.713	144.303

	uitkomst 2020	begroting 2020	uitkomst 2019
Saldo financiële baten en lasten (18)			
Inkomsten uit beleggingen (huur, coupons en dividend)	33.970	50.000	49.005
Gerealiseerd koersresultaat	17.731	17.500	32.952
Ongerealiseerd koersverschil effecten	66.795	26.500	227.312
Rentebaten	0	0	47
	<u>118.496</u>	<u>94.000</u>	<u>309.316</u>
Af: rentelasten			
Uitgekeerde rente op depots	2.042	2.000	2.523
Toegevoegde rente op depots	2.927	4.000	3.427
	<u>(4.969)</u>	<u>(6.000)</u>	<u>(5.950)</u>
Rentelast	<u>(4.969)</u>	<u>(6.000)</u>	<u>(5.950)</u>
Kosten van beleggingen	(10.129)	(12.000)	(11.721)
Netto beleggingsresultaat	<u>103.398</u>	<u>76.000</u>	<u>291.645</u>
Diverse baten	61.647	0	9.054
Totaal	165.045	76.000	300.699

Het ongerealiseerde koersverschil is ten gunste van de exploitatierekening gebracht conform de richtlijn verslaggeving Fondsenwervende instellingen.

Het ongerealiseerde koersverschil effecten is veroorzaakt door een hogere beurskoers ultimo van het jaar ten opzichte van begin van het jaar.

TOELICHTING BESTEDINGEN
BIJLAGE A

Lasten	Besteed aan doelstellingen			Wervings- kosten	Kosten beheer en admini- stratie	Totaal werkelijk 2020	Begroot 2020	Totaal werkelijk 2019
	Voorlichting incl Coronafonds	Plaatselijke kerken	Project subsidies					
Subsidies en bijdragen	0	1.067.193	90.036	0	0	1.157.229	509.561	1.176.182
Communicatiekosten	47.445	0	0	46.522	0	93.967	165.460	112.107
Personeelskosten	82.290	0	0	65.918	77.371	225.579	209.538	234.911
Huisvestingskosten	(1.867)	0	0	(1.245)	(624)	(3.736)	200	(1.858)
Kantoor en algemene kosten	15.051	0	0	10.034	0	25.085	30.150	25.350
Totaal	142.919	1.067.193	90.036	121.229	76.747	1.498.125	914.910	1.546.692
Gemiddeld aantal personeelsleden uitgedrukt in fulltime arbeidsplaatsen						2,5	2,7	2,7

Specificatie personeelskosten:

Salarissen	148.880	Toerekening van de kosten:
Sociale lasten	25.325	De salarissen zijn toegerekend op basis van bestede tijd.
Pensioenlasten	37.909	De sociale lasten, pensioenlasten, overige personeelskosten en reis-/verblijfkosten zijn omgeslagen over de salarissen.
Overige personeelskosten	8.137	De huisvestingskosten zijn toegerekend op basis van in gebruik zijnde ruimten.
Reis-/verblijfkosten	5.328	De kantoor en algemene kosten zijn toegerekend op basis van
	<u>225.579</u>	60% voorlichting en 40% fondsenwerving.

VERSTREKTE BESTEMDE BIJDRAGEN IN 2020**BIJLAGE B**

Hieronder zijn verantwoord van particulieren en stichtingen ontvangen bedragen waarbij betrokkenen verzochten deze bedragen door te zenden.

Studiebijdrage zuster uit Guinee, studie in Abidjan, Ivoorkust	3.250
Bijdrage zuster uit Guinee, studie in Rome, Italië	5.900
Bijdrage zuster uit Guinee, medische behandeling in Canada	2.526
Bijdrage zuster in Nederland ter ondersteuning van kosten gezondheidszorg	2.160
Realiseren hostel home voor kansarme kinderen, Tamil Nadu, India	31.400
Gift studiebijdrage en promotie priesterstudent, India	800
Overbruggingsprogramma kinderen basisschool, Daughters of Mary Immaculate, Tanzania	15.000
Bouw gemeenschapscentrum in sloppenwijk Filippijnen, pastoor Reynaldo	10.000
Opvang vluchtelingen in Yola, Nigeria, bisschop Stephen Mamza	2.000
	<hr/>
	73.036
	<hr/> <hr/>

KASSTROOMOVERZICHT**BIJLAGE C**

	2020	2019
aanpassing voor posten die geen mutatie in het werkkapitaal veroorzaken		
afschrijving	980	0
mutaties voorzieningen	0	0
mutatie continuïteitsreserve	61.647	0
mutatie fondsen	(17.766)	(86.811)
mutaties ongerealiseerde koersverschillen	(66.795)	(227.312)
	<hr/>	<hr/>
	(21.934)	(314.123)
veranderingen in het werkkapitaal		
mutaties vorderingen	272.958	(411.813)
mutaties schulden op korte termijn	(15.232)	191.180
	<hr/>	<hr/>
	257.726	(220.633)
investeringsactiviteiten		
aanschaffingen inventaris	(4.915)	0
verkoop woning	220.000	0
(aan)- en verkoop beleggingen	(32.279)	140.839
financieringsactiviteiten		
mutatie schulden op lange termijn	(5.484)	(2.960)
	<hr/>	<hr/>
Mutatie liquide middelen	413.114	(396.877)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
liquide middelen 1-1-2020	393.525	790.402
liquide middelen 31-12-2020	806.639	393.525
Mutatie liquide middelen	413.114	(396.877)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Pauselijke Missiewerken Nederland
Postbus 93140
2509 AC 's-GRAVENHAGE

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Pauselijke Missiewerken Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2020 van Pauselijke Missiewerken Nederland te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening (met paginanummering 1 tot en met 15 en bijlage A tot en met bijlage C) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Pauselijke Missiewerken Nederland per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020 met een balanstotaal van € 3.419.990;
2. de staat van baten en lasten over 2020 met een resultaat van € 42.781 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Pauselijke Missiewerken Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, bestaande uit:

- het bestuursverslag (pagina 1 tot en met 35 uit het jaarverslag).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Amersfoort, 8 juni 2021.

WITH accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Pauselijke Missiewerken Nederland

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.